

TERVRAJZ A FENNTARTHATÓ ÉLETHEZ

TEVÉKENYSÉGI
JELENTÉS
2023

Európai
Beruházási Bank | Csoport

TERVRAJZ A FENNTARTHATÓ ÉLETHEZ

TEVÉKENYSÉGI
JELENTÉS
2023

European
Investment Bank | Group

Az Európai Beruházási Bank Csoport 2023. évi tevékenységi jelentése
Tervrajz a fenntartható élethez

© Európai Beruházási Bank, 2024.
98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Minden jog fenntartva.

A jogokkal és az engedélyezéssel kapcsolatban valamennyi kérdés a publications@eib.org címre küldendő.

Az EBB tevékenységeivel kapcsolatos további információkért kérjük, keresse fel weboldalunkat: www.eib.org.
Emellett felveheti velünk a kapcsolatot az info@eib.org címen.
Iratkozzon fel elektronikus hírlevelünkre az alábbi oldalon: www.eib.org/sign-up.

Kiadó: Európai Beruházási Bank.
FSC® papírra nyomtatva.

TARTALOMJEGYZÉK

- 4 **ELŐSZÓ**
- 6 **2023 KIEMELKEDŐ EREDMÉNYEI** Adatok a hitelezésről és hatásáról
- 8 **AZ EBB AZ ÖN ORSZÁGÁBAN** Hitelezés az egyes országokban
- 12 **Az EBB az Ön világában** Hitelezés az Európai Unión kívül
- 12 **ELGONDOLÁSOK ÁTTÖRÉST HOZÓ ESZKÖZÖKHÖZ**
  - 14 Németország: amikor a papírmunka élet-halál kérdése
  - 15 Spanyolország: tudományos fantasztikumból tudományos tények
  - 16 Hollandia: egyre szélesedő körök
  - 17 Európai technológiai bajnokok kezdeményezés: kockázati tőke a léptékváltás könnyebb finanszírozásához
  - 18 Olaszország és Írország: innovációk, amelyekről hallania kell
  - 19 Lengyelország: szondázás a mellrák észleléséhez
  - 20 Spanyolország: a Nap által hajtva
  - 21 Olaszország: tetszetős, jó és gyors
  - 22 Hollandia: csibekivégzés felfüggesztve
- 24 **ELGONDOLÁSOK EGY ZÖLD EURÓPÁHOZ**
  - 26 Lengyelország: zöld és emberi
  - 27 Hollandia: a fenntartható kórház
  - 28 Belgium: szénfaló falazóelemek
  - 29 Görögország: a természettel és nem ellene dolgozva
  - 30 Spanyolország: friss ötlet
  - 32 Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország és Románia: Gigawatt a háztetőn
  - 33 Spanyolország: több energiát Európának
- 36 **ELGONDOLÁSOK AZ EGYENLŐSÉG ELŐREVITELÉHEZ**
  - 38 Olaszország: több tanulás, kisebb energiaszükséglet
  - 39 Spanyolország: iskolákat az elővárosoknak
  - 40 Németország és Olaszország: új vonatok, új vonalak, új technológia
  - 42 Franciaország: feltöltődve
  - 43 Hollandia: robotokkal gördülékenyebb
  - 44 Bulgária és Portugália: mindenki a fedélzetre
  - 46 Litvánia: a természet autópályái
  - 47 Spanyolország: irányváltás a zaklatás kezelésében
- 48 **ELGONDOLÁSOK EGY MÉLTÁNYOS ÉS ZÖLD VILÁGTÉRKÉPHEZ**
  - 50 Közelkép Kenyárról: zöld minta Afrikában
  - 54 Ukrajna: soha nem hagyjuk őket magukra
  - 56 Közelkép Egyiptomról: kis vállalkozások a nagy folyónál
  - 60 Szerbia: zöld X-faktor
  - 62 Marokkó: a földrengés után
- 64 **FŐBB EREDMÉNYEK A HITELFELVÉTEL TERÜLETÉN: HONNAN JÖN A PÉNZ?**
  - 65 A blokklánc kizöldítése
- 66 **NÉHÁNY KIEMELT CÉL AZ EBB CSOPORT 2024–2026-OS OPERATÍV TERVÉBŐL**
  - 67 Irányítás

ELNÖKI ELŐSZÓ

A tervrajzok vázlatokkal, méretekkel és magyarázatokkal szolgálnak. „Tervrajz a fenntartható élethez” című éves tevékenységi jelentésünk színes képet **vázol fel** az Európai Beruházási Bank projektjeinek kedvezményezettjeiről. Adatokat tartalmaz nagyarányú beruházási tevékenységünk **méreteiről**, valamint arról, hogy milyen fontossággal bírnak hiteleink az egyes kedvezményezettjeink számára. Emellett **magyarázatokat** nyújt azon uniós szakpolitikákkal és szakértelemmel kapcsolatban, amelyek az egyes beruházásaink megvalósítására indítottak minket.

Az Európai Beruházási Bank Európa számára kínált tervrajzának alapja egy innovatív jövő elképzelése, egy zöld jövőé, az egyenlőség jövőjéé – és egy olyan jövőé, amelynek nincs vége az Európai Unió határainál. A jelentés rávilágít arra, hogy milyen részletes elemzés húzódik meg a forradalmi új technológiákra irányuló beruházásaink mögött a mesterséges intelligenciával, az egészségüggyel és a biotechnológiával kapcsolatos technológiai fejlemények tekintetében. Bemutatja elkötelezettségünket a zöld gazdaság építése és a tiszta technológiákra irányuló új elképzelések támogatása iránt, amelyekre oly nagy szükség van ahhoz, hogy világszerte meg tudjuk fékezni az éghajlatváltozást. Szemlélteti, mennyire fontos beruházni az olyan infrastruktúrába, amely elvisz minket egyik helyről a másikra, vagy ahol a gyermekeinket oktatják, és ahol senkit nem érhet zaklatás. Az afrikai és egyéb partnerországainkban megvalósított helyszíni projektjeinkről szóló részletesebb történetek segítségével ismerteti, milyen hatással jár munkánk az Európai Unión kívül. Emellett bemutatja, miként ért tetőpontjára Werner Hoyer 12 éven át tartó elnöksége, amely a második hivatali ciklussal 2023 végén zárult le. Büszke vagyok arra, hogy az utóda lehetek.

E tervrajz alapján **már építjük Európa jövőjét.** Bizonyítékul szolgálnak erre a hitelnyújtási és hitelfelvételi tevékenységünkkel kapcsolatos adatok. De az olvasó előre is tekinthet arra a jelentős kötelezettségvállalásra, amelyet az EBB csoport 2024 és 2026 közötti időszakra szóló operatív terve képvisel. Itt minden a törekvésünket szemlélteti – hogy ezt a jövőt úgy alakítsuk, hogy az az összes európai, a szomszédaink és a világ minden pontján meglévő partnereink javára váljon.

Ez a jelentés szemlélteti, hogy az Európai Beruházási Bank minden eddiginél nélkülözhetetlenebb Európa és a világ számára. Örülök, hogy az elnöki szerep betöltésével része lehetek ennek a nagyszerű projektnek, és lelkesedéssel tekintek az előttünk álló évek kilátásai elébe.

Nadia Calviño

ELNÖKI ELŐSZÓ

2023 KIEMELKEDŐ EREDMÉNYEI

AZ EBB CSOPORT 2023-BAN

AZ EU-N BELÜL	78,3 Mrd EUR
AZ EU-N KÍVÜL	9,5 Mrd EUR
ÖSSZESEN	87,8 Mrd EUR

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK 2023-BAN

AZ EU-N BELÜL	66,5 Mrd EUR
AZ EU-N KÍVÜL	8,6 Mrd EUR
ÖSSZESEN	75,1 Mrd EUR

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI ALAP 2023-BAN

AZ EU-N BELÜL	14,0 Mrd EUR
AZ EU-N KÍVÜL	0,9 Mrd EUR
ÖSSZESEN	14,9 Mrd EUR

Az Európai Beruházási Alap (EBA) az Európai Beruházási Bank Csoport tagjaként a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatására irányuló kockázatfinanszírozásra szakosodott, és Európa-szerte ösztönzi a növekedést és az innovációt. Finanszírozást és szakértelmet nyújt észszerű, fenntartható beruházásokhoz és garanciaműveletekhez. Az EBA részvényesei az EBB, az Európai Bizottság, valamint állami és magánszektorbeli bankok és pénzügyi intézmények.

AZ EBB HATÁSA

6,7 millió
MWh

Energiamegtakarítás
évente

11,6 millió

Új 5G előfizetés

1,2 millió

A finanszírozott oktatási
intézményekben
tanuló diákok száma

21 700
MWh

Megújuló forrásokból
származó villamosenergia-
termelési kapacitás

46 600
GWh

Megújuló forrásokból
termelt villamos energia

13,8 millió

Árammal ellátható
háztartások száma

42 988 km

Kiépített/felújított
elektromos távvezeték

13 millió

Beszert intelligens
energiafogyasztás-mérők
száma

130,6
millió

Jobb egészségügyi szolgáltatásokkal,
köztük Covid19-védőoltásokkal
ellátottak száma

17,3 millió

Jobb városi és települési
infrastruktúrával ellátottak
száma

254 millió

Közösségi közlekedésben
megtett további utazás

Több mint
13 000

Alternatív üzemanyag-állomás

2,6 millió

Új hulladékgyűjtési
rendszerekkel ellátottak
száma

1,9 millió

Jobb higiénés
körülményekkel
rendelkezők száma

4,9 millió

Biztonságosabb ivóvízzel
rendelkezők száma

1,5 millió

Kiseb árvíz kockázatnak
kitétek száma

12 millió

Az aszálynak
kevésbé kitétek
száma

A szám adatok a 2023-ban először aláírt új műveletek várható eredményeit jelzik az ebben a fázisban elérhető adatok alapján. A szám adatok ideiglenesek és nincsenek auditálva.

AZ EBB AZ ÖN ORSZÁGÁBAN

A sötétebb színek magasabb GDP-arányos beruházást jelölnek.

AZ EBB AZ ÖN VILÁGÁBAN

**AZ EU-N
KÍVÜL
ÖSSZESEN
9,5 milliárd EUR**

**ÁZSIA
1,36 milliárd EUR**

Az Európai Beruházási Bank nem támogatja, nem hagyja jóvá, és nem ítéli meg az ezen a térképen ábrázolt területek, határok, színek, megnevezések vagy információk jogi helyzetét.

A Szíria ellen 2011 novemberében bevezetett uniós szankciók nyomán az EBB minden hitelezési és tanácsadási tevékenységét felfüggesztette az országban. Ugyanakkor az EBB része a Szíriával foglalkozó központi donorcsoportnak, amely az EU és az ENSZ közös vezetésével nyomon követi a helyzetet.

ELGONDOLÁSOK

ÁTTÖRÉST HOZÓ ESZKÖZÖKHOZ

“ A geopolitikai feszültségek 2023-ban súlyosan érintették az európai innovációs ökoszisztémát – beleértve annak finanszírozását. Az EBB továbbra is nélkülözhetetlen támogatást nyújtott Európa-szerte a korai szakaszban lévő és nagymértékben innovatív vállalatok számára olyan stratégiai ágazatokban, mint az élettudományok, a világűr, az éghajlat, a mesterséges intelligencia és a kvantuminformatica. Az EBB egyértelműen vezetővé vált ebben a kulcsfontosságú piaci szegmensben. Közvetlen támogatásunk számos innovatív kkv számára tette lehetővé, hogy Európában maradjon, emellett munkahelyeket teremtett és megvédte a – gyakran kiváló európai egyetemekről és kutatóközpontokból eredő – know-how-t. A beruházói közösség egyre inkább úgy tekint a Bankra, mint potenciális vezető befektetőre. Pontosan ez az a katalizátor-szerep, amelyet be szeretnénk tölteni ebben a jelentős piaci hiányosságot mutató szegmensben. ”

Yu Zhang, az EBB „Ipar 4.0”-ért és élettudományokért felelős osztályának vezetője

“ Az általunk nyújtott finanszírozás erőteljes hatást gyakorol az uniós polgárok életére. A kutatásba, az innovációba és a fejlesztésbe történő beruházás minden gazdasági ágazatra nézve életbevágóan fontos. Az EBB kulcsfontosságú szerepet játszik az olyan innovatív és fenntartható projektek előmozdításában, amelyek ösztönzik a gazdasági növekedést és ezáltal javítják az emberek életét az általuk kiszolgált közösségekben. Büszkéek vagyunk ezekre az ügyletekre. ”

Gilles Badot, az EBB adriai-tengeri térségért és az Ibériai-félszigetért felelős igazgatója

“ Ebben az évben a Tanácsadói Szolgálatok kritikus szerepet töltek be az egyes vállalatok és projektek finanszírozásra való felkészülésének támogatásában, valamint annak segítségével, hogy erős ökoszisztéma fejlődjön ki a kulcsfontosságú csúcstechnológiai ágazatokban. Összekapcsoljuk egymással a projektgazdákat, a befektetőket és az Európai Bizottságot. Méghozzá különféle ágazatokra kiterjedően, az űriparttól a kiberbiztonsáig és a hidrogéntől a védelemig. ”

Juan Magaña-Campos, az EBB vállalatfinanszírozási tanácsadói osztályának vezetője

Az innovátorok azokat a folyamatokat vizsgálják, amelyeket mások adottnak tekintenek. Megkérdőjelezzik őket, és jobb utakat fejlesztenek ki. Annyival jobb utakat, hogy azok láttán mindenki más azt kérdezi, hogyhogy nem jutott ez neki az eszébe. Az Európai Beruházási Bank ezeket az innovátorokat keresi, és megadja nekik azokat az eszközöket, amelyekkel alkothatnak és alakíthatnak azon, ahogyan az életünket éljük. A kórházainktól kezdve a reggelizőasztalunkig – ezek az innovátorok jobbá teszik az életünket.

AMIKOR A PAPÍRMUNKA ÉLET-HALÁL KÉRDÉSE

Egy német egészségügyi startup a mesterséges intelligencia segítségével csökkenti az orvosi papírmunkával töltött időt és javítja a betegellátást

A 2010-es évek elején Wieland Sommer fiatal, lelkes radiológusként állt munkába Európa egyik legnagyobb kórházában, a müncheni LMU Klinikán. Kis idő elteltével rá kellett jönnie, hogy a betegekire való összpontosítás helyett a legtöbb időt papírmunkával tölti. „Jobban is fel lehetett volna használni az időmet” – mondja. Aztán támadt egy ötlete: digitális technológia segítségével kellene szabványosítani a jelentéskészítést és minimalizálni a dokumentálással töltött időt.

Ez pedig egy olyan ötlet, amely nagy hatással járhat. Elvégre egy átlagos orvos a munkaidejének több mint egyharmadát tölti papírmunkával. És bár Európában a világ többi részéhez képest jobb az orvosok lakossághoz viszonyított aránya, ezeknek az orvosoknak 40%-a a nyugdíjkorhatárhoz közelít. Európában orvoshiány fenyeget, és a doktoroknak a lehető legjobban ki kellene használniuk minden órájukat.

A radiológusokra, köztük Wieland Sommerre különösen nagy a kereslet. A népesség előregedése miatt egyre többször van szükség orvosi képzésre, az egészségügyi rendszerek 80%-a azonban radiológushiányról számol be. A radiológusok pedig az elavult dokumentációs módszerek miatt sok időt vesztenek el a jelentéskészítéssel. „Általában egy üres dokumentummal indítunk – mondja Sommer –, megnézzük a képeket és lediktáljuk az elemzésünket.” Minden orvosnak megvan a maga stílusa, és kevésbé létezik szabványosítás.

2014-ben Wieland Sommer megalapította a „Smart Radiology” nevű induló innovatív vállalkozását. Szoftvermérnökökkel működött együtt olyan sablonok kifejlesztése érdekében, amelyek rendszeresen frissíthetők, hogy a klinikai orvosok mindig a legrelevánsabb információkhoz férjenek hozzá.

Az egészségügy digitalizálása

Egy évtized elteltével a vállalat továbbterjeszkedett a radiológia területén kívülre, és immár „Smart Reporting” márkanév alatt működik. Több mint 80 alkalmazottat számlál, akik között sok a klinikai orvos, szoftverének pedig 15 000 feletti felhasználója van több mint 90 országban. **Az Európai Beruházási Bank 15 millió EUR összegű kockázati tőke-finanszírozással támogatja a Smart Reporting terjeszkedését; a finanszírozást az InvestEU program fedezi**, amely innovatív európai vállalatokat segít a beruházások mozgósításában, és támogatja az Európai Unió fenntarthatósági menetrendjét. „Még mindig sokat lehetne javítani a hatékonyságon az egészségügyi ágazatban, és úgy látjuk, ez a szoftver nemcsak ehhez kínál nagyszerű megoldást, hanem egyben előrelépést jelent az egészségügy oly szükséges digitalizációja felé” – mutat rá Krajcsi Gergely, az EU bankjának e projekten dolgozó hitelezési tisztviselője.

A vállalat szerint szoftvere segítségével az orvosok dokumentálással töltött idejének akár 90%-a is megtakarítható, emellett 30%-kal csökkenhet az az idő, amelyet az orvosok továbbutalás esetén a nem standardizált jelentések értelmezésével töltenek. Végső soron itt szó szerint élet-halál kérdéséről van szó. A kutatások azt mutatják, hogy a szabványosított patológiai jelentéstétel a beteghalálozás 4,3%-os csökkenéséhez vezetett. „A másik, ami miatt finanszírozzuk a vállalatot – fűzi hozzá Cristina Niculescu, az Európai Beruházási Bank élettudományi szakértője –, az, hogy a diagnózisokat könnyebbé és pontosabbá tévő adatvezérelt megközelítés révén javíthatja az egészségügyi ellátást.”

TUDOMÁNYOS FANTASZTIKUMBÓL TUDOMÁNYOS TÉNYEK

Új grafén agyimplantátum a neurológiai zavarok kezelésére

Az az elképzelés, hogy számítógépes csipeket ültetnek az emberi agyba, régóta jelen van a sci-fi területén. Az Internet Movie Database oldalán egy gyors kereséssel kiderül: legalább 55 mozifilm és televízióműsorban jelennek meg agyimplantátumok. Napjainkban azonban az agyba beültetett csipek felkerülhetnek azon technológiák egyre bővülő listájára, amelyek tudományos fantasztiikumból tudományos tényekké válnak, és talán még ebben az évtizedben forradalmi megoldásokat hozhatnak egy növekvő egészségügyi szükséglet kielégítésére. Az INBRAIN spanyol startup embereken kezd tesztelni egy beültethető agyi csipet, amely grafénból készül – ez a kitűnően vezető forradalmi anyag kétszázszor erősebb az acélnál, és csupán egyetlen atom vastagságú. „A grafén nagy előnye, hogy lehetővé teszi számunkra egy olyan minimálisan invazív, nagymértékben biokompatibilis csiprendszer előállítását, amely hihetetlen érzékenységgel és neurális jelfelbontás mellett alacsony teljesítményigényű” – mondja Carolina Aguilar, az INBRAIN vezérigazgatója.

A grafén alapvetően egyetlen réteg, hatszögletű rácsszerkezetbe rendezett szénatom. Ez az emberi hajszál vastagságához képest egymilliószor vékonyabb kétdimenziós anyag kivételes mechanikai, elektromos és termikus jellemzőkkel bír. Optikailag áttetsző, ugyanakkor kellően tömör ahhoz, hogy áthatolhatatlan legyen a gázok számára, emellett rendkívül erős, így jelentős lehetőségek rejlenek benne számos területen, beleértve az elektronikát, az energiatárolást és a biomedicinát.

Az INBRAIN csipjében van egy grafénból készült, bőrhöz hasonló neurális interfész processzor, valamint egy vezeték nélküli, újratölthető neurális processzor, amely egy fejlett gépi tanulási szoftverrel együtt lehetővé teszi az agyon belüli neurális jelek feltérképezését, dekódolását és modulálását. A rendszer képes azonosítani az agyban a szabálytalan elektromos jeleket, amelyek a Parkinson-kór esetében kontrollálhatatlan remegéshez, merevséghez vagy egyensúly- és tartászavarhoz vezetnek. Ezután elektromos pulzusokat bocsát ki azok modulálására, és ezáltal valós időben megfékezi a tüneteket. A jövőben ez a rendszer arra is képes lesz, hogy a gondolatot beszéddé dekódolja a stroke utáni afáziával vagy más, bénulásához vezető zavarokkal küzdő betegek esetében. „A potenciál hatalmas” – mondja Valeria Iansante, az Európai Beruházási Bank élettudományi szakembere; a Bank **2023-ban 20 millió eurós kockázati tőke-hitelt írt alá az INBRAIN számára**, hogy a vállalat sikeres kockázati tőke-szerző tevékenységén túlmenően fedezze a jövőbeni készpénzigényt. „Ez a technológia olyan nagy hatással lehet a Parkinson-kórhoz hasonló idegrendszeri betegségekre – és potenciálisan az epilepszia vagy akár a depresszió – kezelésére, hogy meggyőződésünk szerint azonnal megérdemlik a finanszírozást.”

Nem az Európai Beruházási Bank az egyetlen, aki felismerte az INBRAIN technológiájában rejlő potenciált. Európa legrégebbi gyógyszeripari vállalata, a Merck 2021-ben együttműködési megállapodást írt alá a vállalattal bioelektromos bolygóideg-terápiákra vonatkozóan, krónikus betegségek, köztük gyulladással rendelkező betegségek kezelése céljából.

A barcelonai székhelyű INBRAIN európai sikertörténet a közfinanszírozású kutatás és Barcelona csúcstechnológiai vállalkozásai számára. A vállalat a barcelonai Katalán Nanotudományi és Nanotechnológiai Intézetből vált ki; az intézet kutatási programját az Európai Unió 2013-ban elindult tízéves, egymilliárd eurós kutatási programja, a „Graphene Flagship” támogatta, amely a grafénkutatás Európai Unión belüli előmozdítását és koordinálását célozta.

EGYRE SZÉLESEDŐ KÖRÖK

A fosszilis tüzelőanyagok segítségével előállított műanyag jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozáshoz, a műanyagszennyezés pedig súlyos környezeti probléma. Az Infinity Recycling felvette a műanyagkesztyűt

Jeroen Kelder pályafutásának nagy részében vállalatfinanszírozással és beruházásokkal foglalkozott, aminek során kis- és középvállalkozásokat támogatott, és olyan kulcsfontosságú gazdasági ágazatokba fektetett be, mint az egészségügy és a megújuló energia. Ahogy egyre nagyobb figyelem irányult a körforgásos jellegre, rájött, hogy sok minden, amit addig megtanult, alkalmazható lehet az erőforrásokkal kapcsolatos átállásra és különösen a műanyagra. „Európában a műanyagok csak kis százalékát dolgozzák fel újra – mutat rá Kelder. – Jelenleg nem állnak rendelkezésünkre olyan megoldások, amelyekkel megfelelően újra feldolgozhatnánk az életciklus végére ért hulladékot, ezért a nagy részüket vagy elégetik, vagy hulladéklerakóba viszik, ami sajnálatos, mert a világ CO₂-kibocsátásának 7–9%-a a műanyagokból ered. Ezt nem lenne nehéz csökkenteni.”

A fejlett újrafeldolgozás kivitelezéséhez szükséges technológia már évek óta létezik, a műveletek azonban „eddig csekély nagyságrendűek voltak, túl költségesek, és nem hatékonyak. És tekintettel a központosított, lineáris gazdaságról a decentralizált körforgásos gazdaságra való áttérés forradalmi jellegére, nem valószínű, hogy a hagyományos ipar fel tudná karolni ezt a változást – mutat rá Kelder. – Amire az ágazatnak szüksége van, az a független kockázati tőke és a gyakorlati támogatás.”

Ezért fordult Jeroen Kelder 2019-ben az Európai Beruházási Alaphoz, hogy tesztelje Infinity Recycling nevű befektetési cégének tézisét. 2023-ban **az EBA 50 millió eurót ruházott be az Infinity Recycling Körforgásos Műanyag Alapjába** (Circular Plastics Fund) – ez az egyik legnagyobb összeg, amit induló tőkealapba fektetett. Az eredmény: az alap jó úton van afelé, hogy elérje a megcélzott 150 millió eurós méretet.

A műanyag jelentős klímabánnal rendelkezik, és komoly veszélyt jelent az ökoszisztémákra és az élőhelyekre nézve, tekintve, hogy az összes tengeri szennyezés 80%-át teszi ki. A műanyag hulladék negatív hatása ellenére a műanyaghasználat 2060-ig várhatóan háromszorosára nő. A Körforgásos Műanyag Alap – az egyik első, műanyag-újrafeldolgozásra összpontosító európai alap – olyan fejlett újrafeldolgozási technológiák előtt egyengeti az utat, amelyek képesek kezelni a problémát és lehetővé teszik, hogy a műanyag hulladékot eredeti állapotába alakítsák vissza, amely nyersanyagként használható fel, teljessé téve ezáltal az ipari anyagkörforgást.

„Az, hogy az Európai Beruházási Alap érdemben elkötelezte magát ezen alap támogatása mellett, várhatóan erős jelzésértékkel bír, és illeszkedik azon célkitűzésünkhöz, hogy szakosodott európai befektetői ökoszisztémát építsünk ki a nem kellően lefedett éghajlat- és környezetpolitikai területeken” – mondja João Ramos, az Európai Beruházási Alap tőkebefektetésekkel és garanciákkal foglalkozó csoportjának befektetéskezelője.

Az Európai Beruházási Alap tovább fokozta beruházási tevékenységét az éghajlat- és környezetvédelmi hasznosságú alapok terén, és 2023-ban várhatóan közel 1 milliárd eurót köt le több mint 25 kockázati tőke- és magántőkealapban, megkésztetve a 2022-es beruházásait. Az alapokon belüli kötelezettségvállalásai révén az Európai Beruházási Alap kezelni igyekszik a kulcsfontosságú és nem kellően lefedett piacokon fennálló tartós finanszírozási hiányt, új alapokat támogatva az energia, az agrár-élelmiszeripar, valamint a körforgásos és a kék gazdaság ágazataiban. Nem került el a figyelmet a későbbi szakaszban történő növekedéshez, valamint az éghajlat- és környezetvédelmi technológiák léptékváltásához szükséges tőke égető hiánya sem: az Európai Beruházási Alap több új alapot is támogatott ebben a kritikus piaci szegmensben.

KOCKÁZATI TŐKE A LÉPTÉKVÁLTÁS KÖNNYEBB FINANSZÍROZÁSÁHOZ

Az „európai technológiai bajnokok” kezdeményezés európai technológiai vállalatok léptékváltását fogja finanszírozni – egyidejűleg fejlesztve az európai kockázatitőke-piacot

Az ígéretes európai startupok számára gyakran nehézséget jelent a terjeszkedéshez és az éretté váláshoz szükséges tőke előteremtése.

Az európai kockázatitőke-ügyletek egynegyedében legalább az egyik befektető egyesült államokbeli. Az induló innovatív vállalkozásoknak vagy el kell költözniük külföldre, az Egyesült Államokban és Ázsiában működő fejlett tőkepiacokra, vagy kénytelenek eladni magukat a vastagabb pénztárcákkal rendelkező nagyobb riválisoknak. Európához képest az Egyesült Államokban háromszor több olyan kockázatitőke-alap létezik, amely 200 millió és 500 millió EUR közötti összeget fektet be. Az 500 millió és 1 milliárd EUR közötti vagy azt meghaladó összegű alapok száma hatszor–nyolcszor nagyobb az Egyesült Államokban. Ennek következtében a startupok rendszerint akár ötször több pénzt képesek előteremteni az Egyesült Államokban, mint Európában.

E beruházási hiány áthidalása érdekében az Európai Beruházási Bank Csoport az „európai technológiai bajnokok” kezdeményezés formájában beruházási platformot épített ki, hogy fellendítse az európai kockázati tőkét.

Az EU bankjának leányvállalata, a tőkefinanszírozást kínáló és a kisebb vállalkozásokra összpontosító Európai Beruházási Alap kezelésében lévő „európai technológiai bajnokok” kezdeményezés kezdetnek 3,75 milliárd eurós kötelezettségvállalást szerzett be Németországtól, Franciaországtól, Olaszországtól, Spanyolországtól, Belgiumtól és az Európai Beruházási Bank Csoporttól.

Az „európai technológiai bajnokok” kezdeményezés a növekedés későbbi szakaszára koncentrálna európai kockázatitőke-alapokat fogja segíteni abban, hogy kiemelkedjenek és növekedjenek, ezáltal pedig képesek legyenek folyósítani az oly szükséges növekedési tőkét az ígéretes európai innovátoroknak.

A kezdeményezés várhatóan 10–15 beruházással fog nagy kockázatitőke-alapokat támogatni, 1 milliárd EUR körüli összegben. Ezzel több mint 10 milliárd EUR értékű beruházást igyekeznek mozgósítani növekedési szakaszban lévő innovatív vállalatok számára.

A kezdeményezés emellett összpontosítani fog egy olyan eszköztálya kialakítására is, amely intézményi befektetőket hivatott bevonni, elősegítve, hogy folyamatosan finanszírozás áramoljon az európai növekvő innovatív vállalkozásokhoz.

A várakozások szerint az alap mérete idővel újabb kötelezettségvállalások révén növekedni fog.

„Fontos, hogy az innovatív vállalkozások itt, Európában megtalálják a számukra szükséges kockázati tőkét” – hangsúlyozza Marjut Falkstedt, az Európai Beruházási Alap főigazgatója.

INNOVÁCIÓK, AMELYEKRŐL HALLANIA KELL

Az Amplifon olasz hallásgondozó cég beruházásokkal és digitalizációval igyekszik kiszolgálni az egyre nagyobb számú, hallásproblémával élő lakosságot, míg az írországi Neuromod a fülzúgás ellen fejleszt ki kezelést

Még 40 éves sem volt Marco Giachetti, amikor kezdte elveszíteni a hallását. „Családtagjaim vagy a barátaim körében egyre gyakrabban szigetelődtem el, mert nehézséget okozott, hogy részt vegyek a beszélgetésekben – meséli a ma már 67 éves Giachetti. – Zajos környezetben nehezen boldogultam, így moziba vagy színházba menni sem volt könnyű.”

Az olaszországi székhelyű Amplifon globális hallókészülék-forgalmazó vállalathoz fordult, ahol egy audiológus, vagyis halláspecialista ellátta őt egy készülékkel. Marco Giachetti nincs egyedül. Körülbelül 1,5 milliárdan élnek valamilyen fokú halláskárosodással, 430 millió ember pedig – a világ népességének több mint 5%-a – fogyatékossgot okozó halláskárosodásban szenved. Ez a szám 2050-re várhatóan meg fogja haladni a 700 milliót. A kezeletlen halláskárosodás világszerte közel 1 billió USD veszteséget okoz évente az egészségügyi és a társadalmi költségek, a termelékenységcsökkenés, valamint az oktatási támogatás tekintetében. A népesség elöregedésével fontossá válik az érintettek életminőségét javító eszközökbe történő beruházás.

Beruházás az egészségügybe

Júliusban az Európai Beruházási Bank 300 millió eurós hitelt írt alá az Amplifonnal, hogy segítse a vállalatot a további innovációban, szolgáltatásainak digitalizálásában és fejlesztésében. „Ez beruházás az ezüst gazdaságba” – mutat rá Radek Ossowski-Barbetti, az Európai Beruházási Bank vezető hitelezési tisztviselője, aki az ügyletet tető alá hozta. A beruházás Európában és szerte a világon az Amplifon ügyfeleinek javát szolgálja, a beruházás nagy részére azonban kohéziós régiókban kerül sor, összhangban azzal az európai politikával, hogy az életszínvonal növelése érdekében a gazdaságilag gyengébb régiókban kell beruházni.

Az Amplifon adatok segítségével törekszik a „személyre szabottabb hallásélmény megteremtésére – mondja Enrico Vita, az Amplifon vezérigazgatója. – Az általunk gyűjtött adatok segítségével jobban megismerhetjük ügyfeleinket, és betekintést nyerünk abba, hogy miként használják a hallókészülékeiket. Ezekkel az információkkal pedig javíthatjuk szolgáltatásainkat, például személyre szabott utókezelés és távollátás révén.”

“ Zajos környezetben nehezen boldogultam ”

A fülzúgás kezelése

Egy másik, a világ felnőtt népességének 10–15%-át érintő hallószervi probléma a fülzúgás (tinnitus): egy külső inger hiányában észlelt fantomhang. Jellemzően csengő hangnak írják le, de vannak, akik éles sípszóként, zúgásként vagy bűgásként érzékelik. Az írországi Neuromod Devices vállalat kifejlesztett egy olyan eszközt, amely a nyelv- és a hangstimulációt párosítva segít enyhíteni a tinnitust. A vállalat ezt a kettős stimulációt „bimodális neuromodulációnak” nevezi.

Márciusban az Európai Beruházási Bank 15 millió eurós kockázati hitelt írt alá a Neuromoddal, hogy segítse az eszköz továbbfejlesztését és a további európai országokban történő forgalmazásának megkezdését.

SZONDÁZÁS A MELLRÁK ÉSZLELÉSÉHEZ

Egy lengyel cég innovatív eszközt fejleszt a mellrák diagnosztizálásához, amely egy órán belül lelettel szolgál

Magdalena Staniszewska és Marcin Staniszewski potenciálisan forradalmi eszközt talált fel a mellrák észleléséhez. Az ötlet azonban egyáltalán nem a mellrákkal kezdődött. Hanem egy szemmel... és a NASA-val.

Magdalena, aki képzettsége szerint immunkémikus, szenvedélyből pedig sejtbiológus, 2012-ben a bostoni Harvard Medical School neves Pierce laboratóriumában dolgozott, szembetegségeket kutatva. Marcin pedig, aki röviddel azelőtt szerzett mérnöki mesterdiplomát Ohióban, az Akroni Egyetemen, a NASA-val dolgozott együtt egy projekten, amelyben új összetett anyagokat használtak űreszközök motorjaihoz; ennek során pedig érdeklődni kezdett a száloptikás technológiák lehetséges úripari felhasználási módjai iránt. A vacsoraasztalnál a pár főként a tudományról beszélgetett. Felmerült bennük az ötlet, hogy a fotonika alkalmazásával többféle betegség markereit lehetne felderíteni a testben, sejtek vagy szövetek eltávolítása nélkül. Azok helyett száloptika segítségével a test belsejében, valós időben lehetne mérni a betegségmarkereket, például egy tumor körül. „Így körvonalazódott egy olyan új diagnosztikai eszköz létrehozásának ötlete, amellyel a valós, élő szövetben lehetne valamit mérni” – emlékszik vissza Magdalena Staniszewska.

Vállalatuk, az SDS Optic az elmúlt évtizedet egy diagnosztikai eszköz, az inPROBE kifejlesztésével töltötte. Az eszköz a testbe helyezve kevesebb mint egy óra alatt észleli, ha jelen van a mellrák egy agresszív típusa, az úgynevezett HER2-pozitív daganat. Ezzel szemben a hagyományos biopszia eredményeire napokig vagy hetekig kell várniuk a nőknek. A korai diagnózis javítja a HER2-pozitív rák nemrégiben kifejlesztett kezelési módjainak sikerességét.

„A rák azért került a figyelmünk középpontjába, mert ott nagy szükség volt erre – magyarázza Staniszewska, a vállalat tudományos igazgatója. Az esetszámok világszerte nőttek, a fiatal nők körében is. – Tényleg ijesztő volt, és számomra ez magától értetődően szívügy lett.”

A nanoméretű száloptikás szenzort egy igen vékony biopsziás tű tartalmazza, amelyet a testbe helyeznek, közel a tumorhoz vagy a potenciálisan rákos sejtekhez. A hajszálvékony szenzor méri egy biomarker jelenlétét, és ezáltal az eljárás biztonságosabb – emellett sokkal fájdalommentesebb és kevésbé invazív, mint egy hagyományos biopszia. A szondával gyűjtött adatokat száloptika útján egy diagnosztikai eszközbe továbbítják, amely bizonyos markerek, például a HER2-fehérje szintje alapján meghatározza, van-e jelen rák.

A mellrák a leggyakoribb rák a nők körében: évente mintegy 2 millió esetet diagnosztizálnak és 650 000 haláleset történik – mutat rá Rebecca Verdin-Pol, az Európai Beruházási Bank élettudományi és biotechnológiai osztályának beruházási tisztviselője. **Az Európai Beruházási Bank 10 millió eurós kockázatitőke-finanszírozást biztosít az SDS Optic számára, amelyet egy InvestEU garancia fedez.**

„Az, hogy valós időben nagyon nagy pontossággal tudunk diagnosztizálni, tényleg sorsdöntő” – mondja Verdin-Pol.

A NAP ÁLTAL HAJTVA

Egy spanyol vállalat kifejlesztte az első napenergiával működő, teljesen elektromos, pilóta nélküli drónt, megnyitva az utat új felhasználási módok előtt a hírszerzés és a megfigyelés terén

Robert Miller a repülőgépipar veteránja, aki térinformatikai érzékelés, kommunikáció és környezetvizsgálatok céljára fejlesztett és használt repülő járműveket. Éveken át kutatott technológiákat a sűrű vegetációjú területek – például dzsungel, erdők és tengeri határok – felméréséhez. Az efféle megfigyelés polgári és védelmi célokból is fontos. Ugyanakkor különféle környezetek, például a sűrű lombzatok bonyolultta tehetik az információk összegyűjtését, értelmezését és elemzését.

Miller rájött, hogy a probléma megoldásához kulcsfontosságú a különböző szenzorokból származó információk kombinálása. Ehhez azonban alacsony sebességű légi járműre volt szükség, amely hosszú repülésekre és egyenletes mozgásra képes, lehetővé téve, hogy a kamerák és a szenzorok nagyobb pontosságú képek révén sokkal részletesebb, hasznos információkat gyűjthessenek. Ilyen technológia azonban még nem volt kifejlesztve.

Minden megváltozott 2016-ban, amikor Bertrand Piccard és André Borschberg megtette az első világszerte utat egy napelemes repülőgéppel. Ez a repülőgép pontosan az volt, amit Robert Miller keresett, aki meglátta benne a lehetőséget a légvédelmi ágazat forradalmasítására. A Miller és üzlettársa, John Parker által alapított Skydweller vállalat 2019-ben a vonatkozó szellemi tulajdon-jogokkal együtt megszerezte a Piccard és Borschberg által fejlesztett repülőgépet. „A légi jármű könnyű, a napelemes jellegénél fogva figyelemreméltó hatótávolságú, és lassú, mivel úgy működik, mint egy siklórepülő – mondja Massimiliano Manfreda, aki a Skydweller alapításakor egyike volt az első kilenc munkatársnak. – Az egyetlen korlátot a pilóta jelentette. Az első nagy ötletünk az volt, hogy eltávolítsuk a pilótát, és pilóta nélküli rendszerre alakítsuk át a repülőgépet.”

“ **Az első nagy ötletünk az volt, hogy ... pilóta nélküli rendszerre alakítsuk át a repülőgépet** ”

A Skydweller – olasz technológiai partnerével, a Leonardóval együtt – 2024-ben tervezi kereskedelmi forgalomba hozni a drónt. **Az Európai Beruházási Bank egy 2023 novemberében aláírt 30 millió eurós kockázatitőke-hittel támogatja a Skydwellert.** A finanszírozást az InvestEU garanciája fedezi. „Nincs még egy napelemes drón, amely hasonló hasznos terhet tudna vinni – mutat rá Björn Werner, az Európai Beruházási Bank ezzel az üggyel foglalkozó közigazdásza. – A nap és akkumulátorok kombinációjával meghajtott, pilóta nélküli légi jármű napokig fog a levegőben maradni anélkül, hogy landolnia vagy tankolnia kellene, ami új lehetőségeket nyit meg.

Jelentős, 72 méteres fesztávolságával a légi jármű olyan utasszállító gépek méreteit is meghaladja, mint az Airbus A330. A szárnyakat közel 300 négyzetméternyi fényelem borítja, amely a megújuló napenergiát használja. A járműben emellett négy akkumulátor is van, amelyek 7075 kilowattóra energiát képesek tárolni – annyit, mint két elektromos Tesla személygépkocsi akkumulátorai.

A napelemes meghajtású drónok forradalmasíthatják a légi közlekedést, egyengetve az utat a nagy távolságú repülőjáratok dekarbonizálása előtt. Mivel a légi járművek hosszú időn át képesek repülni és nagyobb terepet tudnak lefedni, hasznosak a távoli területeken, ahol a hagyományos energiaforrások szűkösek lehetnek.

Az Európai Beruházási Bank támogatása lehetővé teszi a vállalat számára a technológia továbbfejlesztését és a légi jármű kereskedelmi forgalomba bocsátását. „Azt is elő fogja segíteni, hogy a vállalat a pilóta nélküli légi járművek egyik vezető beszállítója legyen” – mondja Fabrizio Morgera, az Európai Beruházási Bank vezető beruházási tisztviselője.

TETSZETŐS, JÓ ÉS GYORS

Olaszország első teljesen digitális, felhőalapú bankja kisvállalkozásokat finanszíroz a Mezzogiorno régióban – különösen olyanokat, amelyek tevékenységének középpontjában az éghajlatváltozás elleni fellépés áll

Az illimity nevű, 2019-ben alapított és egy korábbi gazdaságfejlesztési miniszter, Corrado Passera által vezetett felhőalapú bank gyorsan növekedett, és olyan úttörő kezdeményezések inkubátorává vált, mint a „b-ilty”, Olaszország első, kisvállalkozásokat megcélzó online hitelnyújtási programja. „Ki akartuk küszöbölni a hagyományos vállalati bankok korlátait, és segíteni szerettünk volna néhány mindennapos akadály leküzdésében, amelyekkel a kisvállalkozóknak manapság szembe kell nézniük” – mondja Passera.

Az Európai Beruházási Bank és az illimity által áprilisban aláírt 100 millió eurós hitel lehetővé fogja tenni a b-ilty számára, hogy ezt az összeget befektesse a Mezzogiorno régióban – Dél-Olaszországban és a szigeteken – működő kisvállalkozásokba, valamint az éghajlatváltozás ellen fellépő vállalatokba. Ez a második alkalom, hogy az innovatív vállalat az EU bankjához folyamodott finanszírozásért, egy 2021-es ügylet után, amely a Covid19 kisvállalkozásokra gyakorolt gazdasági hatását volt hivatott ellensúlyozni.

Míg az olasz lakossági bankok egy ideje már digitalizálódtak, a vállalati bankok csak most ismerkednek a digitális világgal. A b-ilty 2022 februárjában elindított digitális banki platformja egy sor szolgáltatást kínál kisvállalkozások számára, beleértve az egyszerűsített hitelkérelmeket, valamint a zökkenőmentes számvitelt és jelentéstételt. A vállalatok átfogó képet kapnak valamennyi eszközükről, és másodpercek alatt hozzáférnek pénzügyi mutatószámaikhoz.

„A kisvállalkozások a vállalkozás tevékenysége szempontjából fontos feladatokra tudnak összpontosítani, ahelyett, hogy időrabló papíralapú banki folyamatokkal foglalkoznának” – mutat rá Roberto Stasi, az Európai Beruházási Bank illimity-ügyletekért felelős hitelezési tisztviselője.

Az Európai Beruházási Bank b-ilty számára nyújtott hitelének kedvező feltételeit továbbadják a kisvállalkozásoknak – a források 30%-a az EU kohéziós régiókban működő kisvállalkozásokat fogja szolgálni, ideértve különösen Molise, Campania, Puglia, Basilicata, Calabria, Szicília, Szardínia, Abruzzo, Umbria és Marche régiókat.

„Számunkra ez nagyszerű módja annak, hogy segítsük egy európai regionális bank növekedését, és előmozdítsuk a kisebb projektekre irányuló fokozott zöld finanszírozást – mondja Tatiana Bosteels, az Európai Beruházási Bank közigazdásza, aki az ügylettel foglalkozik. – Hosszú távú kapcsolatot szeretnénk kiépíteni a b-ilty-vel, hogy a jövőben nagyobb számban és nagyságrendben finanszírozzunk projekteket az éghajlatváltozás elleni fellépés terén.”

Digitális bank emberi eredménnyel

A kisvállalkozásokban rejlő potenciál kiaknázása elengedhetetlen. Az illimity ezért nemcsak hitelt biztosít számukra, hanem tevékenyen részt vesz a növekedési stratégiáikban is. A b-ilty a hagyományosan kevésbé kiszolgált 1 millió olaszországi kisvállalkozás szükségleteire összpontosít. A b-ilty Olaszország-szerte különféle vállalkozásoknak tud támogatást nyújtani a fizikai bankfiókokhoz kapcsolódó általános költségek nélkül. A platform képes több tucat mutató gyors elemzésére, egyértelmű válaszokat adva a kisvállalkozásoknak a hitelekre vonatkozóan. Így a vállalat néhány napon belül megtudja, jogosult-e hitelre és miért.

„Szeretünk tetszetős és jó dolgokat csinálni, és gyorsan eljárni” – mondja Corrado Passera.

CSIBEKIVÉGZÉS FELFÜGGESZTVE

Egy holland vállalat gyors és költségtakarékos módot kínál a keltetőüzemeknek arra, hogy miként lehet a tojásból való kikelés előtt azonosítani a hím csibéket

Wouter Bruins sokáig keresett egy olyan valós problémát, amelyre megoldást találhatna. A Leideni Egyetemen sejtbiológiából írt mesterszakos diplomamunkájához olyan ötlettel kellett előállnia, amely akár egy innovatív induló vállalkozássá is kinőheti magát. Bruins a szülőhelyén, a hollandiai Randstad régióban keresett inspirációt a gazdák körében. Egyik nap egy gazda épp egy tyúkolban vezette körbe Bruinst, amikor megállt és a csirkékre mutatott. „Minden egyes tyúkért, amit itt látsz, megöltünk egy kakast, egy hím csibét – mesélte a gazda Bruinsnek. – És utálok, hogy ezt kell tennünk.”

A gazdálkodó arra utalt, hogy világszerte évi 6,5 milliárd kakascsibét selejteznek ki, rendszerint alig egynapos korukban. A tojótyúkokat is tenyésztő tojástermelőknek nem áll rendelkezésükre gyors és költségtakarékos eszköz arra, hogy a csibe kikelése előtt meghatározzák az embrió nemét. Amikor a csibék végül világra jönnek, a gazdaság alkalmazottai ellenőrzik a nemüket, és kiveszik a nőtényeket. A hímeket azonnal megölik – vagy

darálóba, vagy szerencsés esetben gázkamrába dobva. „A megkérdezett gazdától hallott összes probléma közül úgy döntöttem, hogy a csibeselejtezéssel fogok foglalkozni – meséli Bruins. – Ez egy olyan téma, amely egyesíti magában a technológiai és az üzleti kihívásokat, de az etikai kérdéseket is. Amikor az ember ezeket látja, a gyomrában érzi, hogy ez így nincs rendben.”

“ Ez az egyik legnyilvánvalóbb megoldandó probléma ”

Bruins begubózott leideni lakásába, hogy kidolgozzon egy megoldást. Egy orvosbiológia-szakos diáktársával, Wil Stutterheimmel együtt megalapította az In Ovo nevű céget, és az elmúlt 12 évben egy olyan gyors és olcsó megoldáson dolgoztak,

amelynek segítségével a gazdák meg tudják határozni egy megtermékenyített tojás nemét. Az eredmény az „Ella” nevű gép, amely a héj átszúrásával és csekély folyadék minta kivételével a keltetés kilencedik napjától kezdve meghatározza a tojás nemét. Az első gépet 2020-ban sikeresen tesztelték, lehetővé téve, hogy 300 000 csibe keljen ki egyetlen hím megölése nélkül. Az In Ovo most a léptékváltáson dolgozik, és tervei szerint 2024 végére tíz gépe működni a tojástermelők keltetőiben.

„Ha az ember biológus és ért a genetikához, emellett van kapcsolata a mezőgazdasági ágazattal, akkor ez az egyik legnyilvánvalóbb megoldandó probléma” – mondja Diogo Machado Mendes, az Európai Beruházási Bank bioökonómiai osztályának vezető közgazdásza. **Az EU bankja egy InvestEU-garanciával fedezett 40 millió EUR összegű kockázati hitellel segíti az In Ovo céget.**

Kis költség, gyors tesztek

Lássuk, hogyan ellenőrzi a gép a csibék nemét! Egy tűvel apró lyukat üt a tojáson, és kivesz egy kevés folyadékot abból a zsákocskából, amelybe az embrió ürít. A lyukat aztán ragasztóval rögtön lezárják. A gép nagyjából egy másodperc alatt határozza meg a nemet egy tömegspektrométer segítségével, amely egyetlen, az In Ovo által felfedezett biomarkert vizsgál a mintában. Ezután nemenként szétválogatja a tojásokat. A nőtény tojások visszakerülnek az inkubátorba, amíg a 21. napon ki nem kelnek. A hím tojásokat elküldik egy másik vállalatnak, amely állateledel-összetevőként használja fel őket.

Bruins elmondása szerint egy tipikus keltetőüzem évente körülbelül 20 millió csibét termel. Az In Ovo számára a kihívást az jelentette, hogy a tesztek kellően olcsóak és pontosak legyenek ahhoz, hogy a keltetőüzemek bevezessék őket. Bár az embrió nemének meghatározásához szükséges technológia már egy évtizede rendelkezésre állt, alkalmazása túl drága volt. „Szinte ösztönösen éreztem, hogy ez elég nagy dobás lehet – emlékszik vissza. – Olyasvalami volt ez, amivel sok időt tudnék eltölteni, próbálkozva a megoldással.”

„ Ez egy olyan téma, amely egyesíti magában a technológiai és az üzleti kihívásokat, de az etikai kérdéseket is „

Az In Ovo igyekszik továbbfejleszteni a technológiát, hogy a kilencedik helyett a hatodik napon képes legyen tesztelni a tojásokat. Az embrió nemének meghatározása mellett az In Ovo a csibe egészségi állapotát is figyeli a keltetés ideje alatt. Az Európai Beruházási Banktól kapott finanszírozás lehetővé teszi a vállalat számára a gép továbbfejlesztését, több gép kiépítését és további, a baromfiágazatot érintő innovációk támogatását.

A keltetőüzemek jelentős mennyiségű munkaerőt is megtakarítanak, ugyanis a csibék nemének megállapítása többnyire kézzel történik. Egy megtermékenyített tojás tesztelésének ára elhanyagolható, ami fontos a fogyasztásra szánt tojást nagy volumenben, alacsony árréssel előállító ágazatban. „A csibék selejtezését tényleg megrendítő látni – mondja Céline Rottier, az Európai Beruházási Bank e projekten dolgozó hitelezési tisztviselője. – A kérdés azonban az, hogy sikerül-e olyan megoldást találni, amelyet a gazdák készek alkalmazni. Érzésem szerint nekik sikerülhetett.”

ELGONDOLÁSOK EGY ZÖLD EURÓPÁHOZ

“ Az élelmiszer-ellátás bizonytalansága, az éghajlatváltozás és a csökkenő biológiai sokféleség globális piaci problémák. Okot adnak arra, hogy a közfinanszírozási intézmények fokozottan odafigyeljenek a bioökonómiai ágazatba történő beruházásokra. 2023-ban szélsőséges időjárási események és a geopolitikai instabilitás nyomást gyakoroltak az élelmiszerek és a biológiai anyagok előállításának költségeire. Figyelmünk középpontjában az olyan projektek állnak, amelyek támogatják a gazdákat és a mezőgazdasági értéklánc mentén működő kisvállalkozásokat, emellett összpontosítunk az éghajlattudatos gyakorlatokkal és technológiákkal kapcsolatos innovációkra, az élelmiszeripari értéklánc környezeti lábnyomának csökkentésére, a fenntartható és inkluzív vidékfejlesztésre, továbbá a fenntartható üzemanyagokra és az élelmiszer-, illetve biomassza-hulladékból előállított anyagokra. E munkánk mellett közreműködtünk a biológiai sokféleség és a természeti erőforrások erdőtüzek miatti pusztulása nyomán megtett válaszlépésekben, többek között azáltal, hogy továbbra is jelentős finanszírozást biztosítottunk az erdészethez és a természeti tőkéhez. ”

Felipe Ortega Schlingmann, az EBB bioökonómiai osztályának vezetője

“ Az EBB kulcsszerepet tölt be az ambiciózus integrált városfejlesztési stratégiákat végrehajtó városok támogatásában. Így válnak a városok reziliensebbekké az előttük álló kihívásokkal szemben – ideértve az ukrajnai háborúval összefüggő népességmozgást, a természeti katasztrófákat, a társadalmi konfliktusokat, a környezeti jelenségeket, az éghajlatváltozást, valamint a pénzügyi és gazdasági válságok jelenlegi hatásait. ”

Leonor Berriochoa, az EBB városfejlesztési részlegének vezető mérnöke

“ A klímabanki ütemtervünkkel meghatározott és a gyakorlatba átültetett éghajlat-politikai és környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos célkitűzéseket már második éve határidő előtt túlteljesítettük. Az eredményeket továbbra is testre szabott pénzügyi termékek támasztják alá és erősítik, csakúgy, mint az előrelátó szakpolitika, ideértve például az EBB fejlődő országokon belüli igazságos átmenettel kapcsolatos úttörő megközelítését. Büszke vagyunk arra, hogy egy olyan közszektorbeli banknak lehetek része, amely változást képes elérni. ”

Stephen O’Driscoll, az EBB környezetvédelmi, éghajlati és szociálpolitikáért felelős osztályának vezetője

Jelenlegi életünk minden egyes aspektusát beárnyékolja az éghajlatváltozás és a környezeti fenyegetés. Az egykor különálló ágazatokban vagy iparágakban működőként elgondolt projektek és fejlesztések esetében a rendes működésbe ma már be kell építeni az energiahatékonyság vagy az energiatermelés szükségességét. Városainknak, gyárainknak és építési területeinknek fenntarthatóknak kell lenniük. Az Európai Beruházási Bank politikai lépéselőnyt biztosítottak számunkra a tiszta, zöld technológiák támogatása terén – valamint e technológiák alkalmazásának az emberi törekvések minden területén történő előmozdításában.

“ A víz a zöld gazdaságra történő átállás láthatatlan tényezője. 2050-re a világ népességének több mint 40%-a súlyos vízhiánnyal küzdő vízgyűjtő területeken fog élni. A vízellátás bizonytalansága valószínűleg fokozni fogja az élelmiszerár-emelkedéseket és a konfliktusokat. Ebben az ágazatban sürgősen növelni kell az állami és a magánberuházásokat. Az általunk finanszírozott projektek piaci hiányosságokat kezelnek és beruházási hiányokat enyhítenek, hogy ezáltal a szűkös erőforrásokat az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens vízügyi rendszerek kiépítésére és a hosszú távú hatás maximalizálására lehessen használni. ”

Karine Measson, az EBB vízgazdálkodási részlegének vezetője

ZÖLD ÉS EMBERI

Krakkó fejleszti a városi infrastruktúrát, hogy zöldebb várost kínáljon lakóinak és segítse az ukrán családokat

A légszennyezés hosszú időn át szürke árnyékként fedte el Krakkó szépségét, rontva a lakosok életminőségét. Ennek megváltoztatása érdekében Krakkó városfejlesztési terven dolgozik, amelynek révén klímasemleges és intelligens metropolisszá változhat. „Szeretnénk, ha úgy tekintenének ránk, mint az innováció városára, mint tudományos és kutatás-fejlesztési központra, a fenntartható városfejlesztés és az éghajlatváltozás elleni fellépés zászlóshajójára” – mondja Andrzej Łazęcki, Krakkó városigazgatási és éghajlatpolitikai főosztályának igazgatója.

A krakkói infrastruktúrára emellett nem várt nyomás nehezedik abból adódóan, hogy Ukrajna orosz inváziója nyomán körülbelül 270 000 menekült érkezett a városba. Az érkezők révén nőtt a kereslet a közcélú infrastruktúra és a közszolgáltatások, köztük az oktatás, az egészségügyi ellátás és a lakhatás iránt. Annak ellenére, hogy a várostól kevesebb mint 300 kilométerre háború dúl egy országban, Krakkó nem adta fel ambiciózus klímacéljait. Ehelyett egyszerre két célt szeretne elérni – zöldebbé tenni a várost, valamint fejleszteni és felújítani Krakkó városi infrastruktúráját, eleget téve polgárai és az Ukrajnából érkezettek szükségleteinek. „Sokat tanulhatunk abból, ahogyan Krakkó hozzáállt az éghajlatváltozás és a jelenlegi humanitárius válság kezeléséhez – mutat rá Leonor Berriochoa, az Európai Beruházási Bank vezető mérnöke, aki a városnak nyújtott, 2023-ban aláírt 130 millió eurós (585 millió PLN értékű) hitelen dolgozott. – Példája sok más várost is inspirálhatna arra, hogy kövessék.”

Ahhoz, hogy a városok prosperáljanak és növekedjenek, városfejlesztésre van szükség. Emellett a városfejlesztés segítheti a városokat egy humanitárius válsághoz való alkalmazkodásban és a válság kezelésében. „Minden város korlátozott számú embert képes befogadni – mondja Katerina Zisimopoulou, az Európai Beruházási Bank vezető várospolitikai szakértője. – Így amikor emberek ezrei érkeznek, az oktatási, a közlekedési és az egyéb meglévő infrastruktúra nem képes megfelelni a növekvő számú lakosság igényeinek, ami konfliktusokat okoz, és az erőforrások hiányához, valamint a közszolgáltatások és az infrastruktúra gyors romlásához vezet.”

Az új közcélú infrastruktúra építését és a meglévők inkluzív és integrált fejlesztését magában foglaló városfejlesztési projektek fontosak a lakosság olyan szükségleteinek kielégítéséhez, mint az oktatás, az egészségügyi és a foglalkoztatás.

Szembenézés egy humanitárius válsággal

A krakkói polgárok, valamint az elmúlt években itt új életet kezdő ukránok növekvő szükségleteire reagálva a helyi hatóságok kiigazították városfejlesztési terveiket. „Arra összpontosítottunk, hogy integráljuk az újonnan érkezett ukrán lakosságot, valamint bevonjuk őket az összes közszolgáltatásba, amelyeket bővíteni kell az újonnan érkezettek befogadásához” – mondja Elżbieta Żurek-Kois, a krakkói önkormányzat szociális és egészségügyi főosztályának igazgatója.

Új városi infrastruktúra építéséhez és a meglévő létesítmények fejlesztéséhez jelentős beruházásra, gondos tervezésre és időre van szükség. A pénzügyi terhet növeli, hogy a menekült lakosság igényeinek kielégítéséhez nagyobb szükség van alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára. Krakkó erőfeszítéseinek támogatása érdekében **az Európai Beruházási Bank jóváhagyott egy 334 millió EUR (1500 millió PLN) összegű kerethitelt – ennek első részlete volt az augusztusban aláírt 130 millió eurós ügylet.**

„Példája sok más várost is inspirálhatna arra, hogy kövessék”

A finanszírozás az Ukrajnát segítő szolidaritási csomag programjának részét képezi – e kezdeményezés célja városi és regionális beruházások finanszírozása az uniós tagállamokban, válaszul az ukrajnai háborúra. „A krakkóiak nagyon keményen dolgoznak azért, hogy kezeljék a humanitárius válságot, de egyidejűleg zöldebb várost építsenek – mondja Marcin Futera, az Európai Beruházási Bank hitelezési tisztviselője. – A kerethitelnek köszönhetően városszerte különböző méretű és típusú projekteket tudunk finanszírozni.”

Zöldebb Krakkót építünk

Az önkormányzat jelentősen felújította és javította épületeinek energiahatékonyságát. Ez magában foglalja egyebek mellett ablakok és ajtók szigetelését és cseréjét, valamint LED-világítás, termosztatikus szelepek és légtisztítók felszerelését. Mostanra a város által üzemeltetett 323 középület 43%-át teljesen renoválták, 34%-án pedig kisebb vagy közepes volumenű energiahatékonysági és felújítási munkálatokat végeztek.

Krakkó hozzáállására emellett jellemző a polgárok döntéshozatali folyamatba való bevonása. Az önkormányzat két lakossági fórumot szervezett, amelyeken a városlakók és a szakértők megvitathatták a fenntartható közlekedés fejlesztését, valamint az energiafogyasztás csökkentését és a megújuló energiaforrások alkalmazását. A fórum ajánlásai kötelező erejűek.

„Azáltal, hogy bevonjuk polgárainkat a folyamatba, segítünk kiépíteni a környezeti tudatosságot és megismerni, hogy pontosan mik a szükségleteik – magyarázza Andrzej Łazęcki, a városigazgató. – Befogadóbbá és kényelmesebbé tudjuk tenni a várost, egyidejűleg pedig reziliensebbé a kiszámíthatatlan helyzetekkel szemben.”

A FENNTARTHATÓ KÓRHÁZ

A HOLLANDIAI KÓRHÁZFELÚJÍTÁSSAL CSÖKKEN A SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁS

A Haaglandeni Egészségügyi Központ Hollandia egyik vezető klinikája. Sok épülete azonban felújításra szorult ahhoz, hogy jó ellátást biztosíthasson és javulhasson a környezeti lábnyoma. A HMC néven ismert hágai kórház júniusban 110 millió eurós hitelt írt alá az Európai Beruházási Bankkal annak érdekében, hogy a legkorszerűbb orvosi berendezésekkel és felszerelésekkel, valamint új fűtési és hűtési rendszerekkel újítsa fel két fő telephelyét. A cél, hogy 64%-kal csökkentse a szén-dioxid-kibocsátását.

Az energiamegtakarítás mellett a munkálatok természetesen a bent lakók számára is jobb egészséget biztosítanak. A központ évente több mint 170 000 beteget fogad Hollandia minden részéről, hogy traumatológusai, neurológusai vagy rákspecialistái kezeljék őket. Eközben a kórház energiafogyasztásában már az az egyszerű lépés is nagy különbséget fog eredményezni, hogy télen hőszivattyús rendszerre kapcsolnak, nyáron pedig hibrid hűtőberendezésre. „Amikor az energiafogyasztás és a költségcsökkentés érdekében beruházunk a hőszivattyúba és a hibrid fűtésbe, figyelemmel vagyunk a környezeti hatásunkra is” – mutat rá Martijn Wiesenekker, a kórház pénzügyi igazgatója.

SZÉNFALÓ FALAZÓELEM

Négy belgiumi vállalat összefog egy körforgásos gazdaságra irányuló helyi projekt keretében, az acélgyártás melléktermékeit használva fel olyan falazóelemek előállításához, amelyek csökkentik a szén-dioxid-kibocsátást

Ha volt valaha olyan termék, amely egy problémát fordított át megoldássá, akkor a négy belga vállalat által kifejlesztett innovatív falazóelem az. A legtöbb betonblokk cementből készül, ami üvegházhatásúgáz-kibocsátást okoz. Az innovatív belga falazóelemet viszont más ipari folyamatokból összegyűjtött szén-dioxiddal állítják elő. Ez a falazóelem megeshi és hasznosítja a szén-dioxidot.

A cementgyártás az ipari és energetikai forrásokból származó globális szén-dioxid-kibocsátás 2,4%-áért felelős. Ezért a négy vállalat – amelyek mindegyike Liège környékén rendelkezik létesítményekkel – közösen fejleszt egy olyan terméket, amely jelentősen kihathat a globális felmelegedéssel szembeni küzdelemre.

„Projektünk nagyon innovatív – mondja Antoine Gregoire, a négy vállalat közé tartozó Prefer fejlesztési vezetője. – Körforgásos is és helyi is.”

“ Projektünk
nagyon innovatív.
Körforgásos is és
helyi is ”

A dolog a következőképpen fog működni. Amikor az egyik vállalat, a Lhoist mész előállítás céljából követ melegít fel, szén-dioxidot termel. Ahelyett, hogy hagynák ezt a szén-dioxidot kiáramlani, leküldik a gázt egy csővezetékben, amelyet az egyébként földgáztovábbítással foglalkozó Fluxys működtet. A 2 km hosszú csővezeték végpontja a Prefer, amely betonból állít elő anyagokat. Az építőipar és az acélipar számára fenntartható anyagokat fejlesztő Orbix átveszi azt a salakot, amely a Lhoist által előállított mész acélgyártáshoz történő felhasználása után egy másik vállalatnál megmarad. A salakot

hajóval elszállítja a Preferhez. Végül a Prefer összerakja a salakot és a szén-dioxidot, hogy falazóelemet készítsen belőlük. A szén-dioxidot a falazóelem keményítésére használják, amelyet a vállalatok „CO₂ncrEAT”-nek neveztek el, mivel ténylegesen CO₂-t eszik.

Egy innovatív ipari projekt kifejlesztése azonban nagyon drága. A négy vállalat 7,5 millió euróra becsülte a költséget. Ezért az Innovációs Alapból – az Európai Bizottság alacsony szén-dioxid-kibocsátású innovatív technológiákhoz kínált finanszírozási programjából – szerettek volna támogatást kapni. Ehhez az Európai Beruházási Bank Innovációs Alappal foglalkozó csoportjának szakértőitől kaptak támogatást. „Meg kellett mutatnunk, hogy a projekt gazdaságilag életképes, figyelembe véve a konzorcium mind a négy tagjának hozzájárulásait” – meséli Matthieu Banal, az Európai Beruházási Bank pénzügyi tanácsadója, aki a vállalatokkal foglalkozott.

Az Európai Bizottság a projektpályázatokat pénzügyi és technikai segítségnyújtás céljából megküldi az EBB Innovációs Alappal foglalkozó csoportjának, amelyet a Bank Tanácsadói Szolgálatának és Projektigazgatóságának szakértői alkotnak. Az EU Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynöksége ezt a projektet az Innovációs Alap kisebb projektekre irányuló pályázatán előzetesen kiválasztotta egy 4 millió eurós vissza nem térítendő támogatásra. **A támogatási megállapodást 2023 májusában írták alá, és a projekt júniusban elindult.** „A támogatás nélkül túlságosan költséges lett volna kifejleszteni a falazóelemek gyártási folyamatát – mondja Gregoire. – Az innovációhoz kapcsolódó kockázatok és a gyár megépítéséhez szükséges tőkekiadások túl magasak.”

A TERMÉSZETTEL ÉS NEM ELLENE DOLGOZVA

Természetalapú árvíz-kármérséklési megoldások Görögországban

Heves viharok csaptak le 2023 szeptemberében az észak-görögországi Tesszáliára, súlyos áradásokat okozva nem egy, hanem két alkalommal. „Szerencsénk volt, hogy a második viharban senki nem halt meg, mert az első teljesen megsemmisítette a korai előrejelző szenzorokból álló hálózatunkat” – mondja Harry Kalliarasz, a mintegy 80 ezres lakosú északnyugat-tesszáliai város, Trikala polgármestere. A viharok 150 otthont romboltak le, és súlyos károkat okoztak több mint 1000 további otthonban a városközpontban és közeli falvakban. A második vihar után napokra leállt az élet a háromezer éves városban, mivel a hatóságok elrendelték, hogy a lakosok maradjanak otthon, és megvizsgálták a Liteosz folyó fölött átívelő 12 városi híd biztonságosságát. A Görögország kenyereskosaraként ismert régióban felmerült költségeket már milliárdos nagyságrendűre becsülik.

Tesszáliában az árvizek nem ismeretlenek. Az 1930-as években nagyszabású munkálatok kezdődtek a folyók terelése céljából, beton töltések és gátak építésével, és a táj nagyarányú megváltoztatása az 1970-es évekig folytatódott területnyerésekkel. Mára azonban nyilvánvalóvá vált, hogy ez a hozzáállás az egyre gyakoribbá váló szélsőséges időjárási eseményekkel szembeni védelem tekintetében megbukott, ami arra indítja a régiót, hogy radikálisan eltérő megközelítésben gondolkodjon: eltávolítják a betont, és hagyják, hogy a természet tegye a dolgát. „Emlékszem, hogy 40 évvel ezelőtt medencék voltak a folyó mellett, amelyek árvíz idején megtartották a vizet – meséli Kalliarasz. – Azóta az volt a hozzáállás, hogy megpróbálják korlátok közé szorítani a folyót és egyszerűen eltorlaszolni azokat a természetes utakat, amelyeket a folyó áradás esetén használt; emellett rengeteg építkezésre került sor a folyó közelében. Ha ma is ott lennének ezek a természetes medencék, akkor nyilvánvaló, hogy a város kevésbé szenvedne komoly károkat.”

“ Ha ma is ott lennének ezek a természetes medencék... ”

Ezt a természetes megközelítést ajánlja egy tanulmány, amely az Európai Beruházási Bank finanszírozásában készült a Global Infrastructure Basel alapítvány és a WWF Görögország vezetésével, és amely 2023-ban az érdekelt felekkel folytatott eszmecsere középontjában állt. „A természettel kell dolgoznunk, és nem ellene” – hangsúlyozza Aimilia Pistrika, az Európai Beruházási Bank vezető vízügyi mérnöke.

A tanulmány természetalapú megoldásokat szorgalmaz Görögországban

A kísérleti tanulmány szerint a természetalapú árvízvédelmi megközelítések – például a folyók kiszélesítése és az árterülettel való összekapcsolása, parti erdők létrehozása, valamint a folyók folyásának szabályozásához vagy akadályozásához felépített szerkezetek eltávolítása – jóval hatékonyabbak lennének a régióban, mint az új vagy helyreállított „szürke” árvízvédelmi infrastruktúrára, például a védőgátakra való hagyatkozás. A jelentés szerint a természetalapú megoldás 12,8 millió euróra becsült szén-dioxid-tárolási értéke már önmagában meghaladná a megvalósítás költségeit (6,8 millió EUR) és egy hibrid megoldás költségét (9,3 millió EUR).

A természetalapú árvíz-kármérséklési megoldások esetében azonban felmerülnek bizonyos kihívások. „Az egész folyamat időbe telik – mutat rá Catherine McSweeney, az Európai Beruházási Bank civil társadalommal foglalkozó osztályának munkatársa. – Már két éve szervezünk tájékoztató rendezvényeket és találkozót a hatóságokkal és az érdekelt felekkel. De sokat tanultunk ebből a projektből, és meggyőződésem szerint olyan megközelítést dolgoztunk ki, amelyet fel lehetne gyorsítani, ki lehetne bővíteni és máshol is le lehetne másolni.”

FRISS ÖTLET

A CrowdFarming közvetlen értékesítési modellje támogatja a friss élelmiszereket és a fenntartható mezőgazdaságot, amely csökkenti a kibocsátásokat és profitot termel a kis biogazdálkodóknak

A mikor a spanyol testvérpár, Gabriel és Gonzalo Úrculo megörökölte nagyapjuk valenciai narancsültetvényét, családjuk azt tanácsolta nekik, hogy adják el a ráfizetéses farmot. Ők azonban úgy döntöttek, adnak neki egy utolsó esélyt. Először közvetítőkön, például szövetkezeteken vagy nagy felvásárlókon keresztül kezdték értékesíteni a terméket, ahogy nagyapjuk mindig is tette. De nem kerestek eleget ahhoz, hogy fedezzék a költségeiket. Ezért elhatározták, hogy létrehoznak egy honlapot „Naranjas del Carmen” néven, hogy Európa-szerte közvetlenül értékesítsék a narancsot a fogyasztóknak. A honlapon keresztül először a Németországban és Ausztriában élő barátaik vásároltak, de a híruk gyorsan szájról szájra terjedt. Amikor a Deutsche Welle német közszolgálati műsorszolgáltató beszámolt a gyümölcsösről, a megrendelések száma robbanásszerűen megnövekedett. Akkor lett a kereslet, hogy a Naranjas del Carmen nem is tudta teljesíteni a rendeléseket.

“ Mélyen elkötelezettek vagyunk a »termőföldtől az asztalig« koncepció iránt ”

A siker láttán Spanyolország ugyanazon vidékéről más gazdálkodók is megkeresték őket, hogy segítséget kérjenek saját online értékesítési rendszerük elindításához. Gonzalo és Gabriel jelentős piaci résbe talált bele: ez pedig a fogyasztók és a termelők közvetlen kapcsolódás iránti tömeges igénye. 2017-ben az Úrculo-fivérek megalapították a CrowdFarming céget, hogy biztosítsák a gazdálkodók számára azokat a szolgáltatásokat – szoftver, webdizájn, logisztika, ügyfélszolgáltatások, marketing és agronómiai támogatás –, amelyeket a Naranjas del Carmen az évek során a végfogyasztóknak történő közvetlen értékesítéshez kifejlesztett. „A CrowdFarming egyablakos ügyintézési rendszerként jött létre azon gazdálkodók számára, akik meg akarják teremteni saját értékesítési csatornájukat – mondja Román Martínez de Aragón, a CrowdFarming stratégiai vezetője. – Gondoskodunk erről a sokrétűségről, hogy a gazdálkodók az élelmiszereik természetére, előállítására és betakarítására koncentrálhassanak.”

A CrowdFarming segít digitalizálni az európai mezőgazdasági ágazatot, amelyet nagyrészt kistermelők alkotnak, akik nem feltétlenül rendelkeznek az ahhoz szükséges eszközökkel vagy szakértelemmel, hogy egy weboldalon keresztül közvetlenül a fogyasztóknak értékesítsenek. A weboldal 300 gazdálkodót képvisel 15 – zömében európai – országból. A vásárlók rendelhetnek gyümölcs- és zöldségdobozokat vagy más termékeket, például mézet és sajtot. Sőt, örökbe is fogadhatnak egy fát, egy parcellányi földterületet vagy egy állatot, kötelezettséget vállalva arra, hogy fogadják annak termékeit. A vállalat digitális platformjaival és szoftverével kapcsolatos munkájának erősítése érdekében **az Európai Beruházási Bank 2023 szeptemberében 15 millió eurós kockázati hitelt írt alá a CrowdFarminggal, amelyet az InvestEU program fedez.**

„Azok a gazdálkodók, akik rendszerint árelfogadók voltak az élelmiszer-áruházak vonatkozásában, most maguk határozhatják meg áraikat, paradigmaváltást eredményezve az ágazatban” – mondja Jérôme Marcelino, az Európai Beruházási Bank e beruházásért felelős vezető hitelezési tisztviselője.

Finom és a bolygónak is jó

A CrowdFarming csak olyan gazdálkodókat szerepeltet weboldalán, akik bioélelmiszert termelnek vagy most állnak át a biogazdálkodásra. Agronómusok választják ki gondosan a platformon árusító gazdálkodókat, biztosítva, hogy a legmagasabb szintű fenntarthatósági, minőségi és termelési előírásokat alkalmazzák. Amikor a málagai María Martínez Hijano 2017-ben átvette a negyedik generáció óta meglévő farmjukat, meggyőzte családját, hogy álljanak át ökológiai gazdálkodásra. 2020-ban kezdett mangót árulni a

// Egyablakos ügyintézési rendszer ... azon gazdálkodók számára, akik meg akarják teremteni saját értékesítési csatornájukat //

CrowdFarming platformon keresztül, hatalmas sikerrel. „Olyan gazdálkodási stílus irányában tudunk növekedni és újítani, amely egyre inkább integrálódik a környezettel” – mondja Hijano.

Egyes szupermarketektől eltérően a CrowdFarming nem tárolja termékeit hetekig és nem fújja le őket gombaölő vegyszerekkel, hogy tovább eltarthatók legyenek. A weboldalon árult zöldséget és gyümölcsöt az ügyfelek rendeléseinek megfelelően szedik le, és a zöldségek és gyümölcsök addig a fákon vagy bokrokon maradnak, ameddig pont elég érettek a szállításhoz. A hagyományos gazdálkodásban az élelmiszereket akkor takarítják be, amikor az a közvetítőnek – például az élelmiszer-áruháznak – megfelel, és a termék hónapokat is tölthet érlelőkamrákban vagy ipari hűtőkben.

Miközben a CrowdFarming megközelítésmódja segít biztosítani, hogy termékei ízletesek legyenek, munkát ad a gazdáknak, akik korábban csak évente egyszer takarították be a terményeiket, majd közvetítőkhöz vagy élelmiszer-áruházakba szállították azokat. A CrowdFarminggal a gazdálkodóknak több betakarítást kell megtervezniük.

A gazdák a közvetlen értékesítés előnyeire tekintettel készek elvégezni ezt a többletmunkát. Hónapokra előre láthatják a bevételeiket, árúkéik pedig nagyobbak, mint a hagyományos értékesítési hálózatok esetében. A citrusfélék például kétszer–négyyszer annyit hozhatnak, mint amennyit a hagyományos boltokban kapnak értük. A vásárlók számára az árak hasonlóak, mint a nyugat- és észak-európai bioboltokban.

„Mélyen elkötelezettek vagyunk a »termőföldtől az asztalig« koncepció iránt – mondja Cristina Domecq, a CrowdFarming fenntarthatóságért és hatásért felelős vezetője. – Amint beérkezik a rendelés, a CrowdFarming és a gazdák ugranak, hogy leszedjék, becsomagolják és közvetlenül a vevő otthonáig szállíttassák a legfrissebb biotermékeket. A lényeg a valódi, hamisítatlan frissesség biztosítása.”

Az élelmiszerlánc lerövidítése

2022-ben a CrowdFarming tanulmányt készített, hogy számszerűsítse, miként hat modellje a szén-dioxid-kibocsátásra és az élelmiszer-pazarlásra. A tanulmány összehasonlította egymással a gazdaságokból közvetlenül a fogyasztó otthonába szállított narancs útját és a élelmiszer-áruházban történő hagyományos értékesítést. És megállapította, hogy a közvetlen értékesítés 20%-kal kisebb kibocsátást eredményez, mint a szupermarketes modell. Emellett kimutatta, hogy az ellátási láncon belül az élelmiszernek csupán 3%-a válik hulladékká, szemben a szupermarketes modell esetében megfigyelhető 22%-kal.

A CrowdFarming körülbelül 200 fős csapattal dolgozik, főleg szoftverfejlesztőkkel, akik a platform tökéletesítésén munkálkodnak. Ezenkívül karbantartják a házon belüli „CrowdSender” logisztikai szoftvert, amely lehetővé teszi a vállalat számára, hogy hatékonyan kezelje a megrendeléseket, régióként csoportosítva őket, és gondoskodva arról, hogy a teherautók teljesen meg legyenek rakodva, és így a szállítás a lehető legköltséghatékonyabb és leginkább környezetbarát módon történjék.

Az Európai Beruházási Bank által nyújtott finanszírozásnak köszönhetően a vállalat további innovációkra lesz képes az üzleti modelljét, a folyamatait, a digitális alkalmazásokat és a szoftvert illetően – mutat rá Alejandro Raboso Campos, az Európai Beruházási Bank tanácsadója. Ez pedig előmozdítja a fenntarthatóbb és méltányosabb élelmiszer-termelést.

„Ritkán találkozok az ember olyan projekttel, amely ennyire közvetlen és kézzelfogható helyszíni eredményekkel jár – mondja Raboso Campos. – Ez jó a gazdáknak, jó a fogyasztóknak és jó a környezetnek.”

GIGAWATT A HÁZTETŐN

A CTP logisztikai vállalkozás hatalmas naperőműparkokká alakítja a Cseh Köztársaságban és más helyeken működő létesítményeinek tetejét, ezáltal csökkentve bérlőinek költségeit és károsanyag-kibocsátását, valamint növelve saját nyereségét

A megújuló energia még egy kisebb ház tulajdonosát is villamosenergia-termelő vállalattá teheti – csak helyezzen el néhány napelemet a tetőn, és a fel nem használt energiát adja el a helyi közművállalatnak. Egy 11 millió négyzetméternyi tetővel rendelkező cég számára ez ugyancsak kecsegtető kilátás. Európa legnagyobb tőzsdén jegyzett logisztikai ingatlantulajdonosa és -kezelője, a CTP napelemekkel fedi le épületeinek tetejét, így a megújuló energia az új épületek fejlesztése és az üzleti parkok üzemeltetése mellett a társaság tevékenységének jelentős részévé válik. Az energetika irányába tett következő lépéseként a CTP minden működési országában napelemeket helyez el épületeinek tetején. Ez azért is jelentős előrelépés, mert ugyan a CTP részvényeit az amszterdami Euronexten jegyzik, üzleti tevékenysége zömében közép- és kelet-európai országokban, így Csehországban, Szlovákiában, Magyarországon és Romániában zajlik. „Az energiát a harmadik üzletágnak tekintjük a vállalaton belül – mondja Maarten Otte, aki a CTP prágai irodájának befektetői kapcsolatokkal foglalkozó részlegét vezeti. – A napenergia ennek az első lépése, de ennél sokkal messzebb is megyünk, egészen odáig, hogy bérlőink számára elektromos töltőállomásokat, energiagazdálkodást és energiátárolást biztosítunk.”

“ Hozzájárul Európa stratégiai autonómiájához ”

A társaság előrejelzései szerint 2026 végére akár 400 MWp kapacitással is rendelkezhet az épületei tetején. Az MWp a „megawattcsúcs” rövidítése, amely a változó forrásból, például napfényből származó teljesítmény mértékegysége. A következő években pedig portfóliójának és ezáltal tényleges tetőterületének megduplázását tervezi, így a CTP az

évtized végére 1 GWp energiát termelhet ezekben az országokban. Ez fontos lépés a még mindig magas kibocsátással jellemzett országok dekarbonizációja felé.

A tetőre telepített napenergia és az európai stratégiai autonómia

A CTP logisztikai központként, illetve egyes könnyűipari ügyfelek által gyártóhelyként használt ingatlanjai olyan társaságok számára is biztosítanak európai helyszínt, amelyek egyébként kénytelenek lettek volna például Ázsiában helyet keresni – ezáltal pedig Európában tart egyes fontos iparágakat, illetve lerövidíti az ellátási láncokat. „A CTP visszahozza a vállalatokat Ázsiából – mondja Jan Morawiec, az Európai Beruházási Bank hitelezési tisztviselője. – Ez hozzájárul Európa stratégiai autonómiájához.”

A Covid19-világjárvány okozta ipari ellátási zavarok és az ukrajnai orosz inváziót követő energiahiány után ez a stratégiai autonómia kulcsfontosságú Európa jövőjére nézve. A stratégiai hozzájárulás az egyik oka annak, hogy az Európai Beruházási Bank 2023 szeptemberében 200 millió EUR összegű hitelt írt alá a CTP-vel a napelemes projekt finanszírozására, főként a négy közép- és kelet-európai országban, az Európai Beruházási Bank REPowerEU tervhez nyújtott 45 milliárd EUR értékű hozzájárulásának részeként.

A fotovoltaiikus panelek jót tesznek az éghajlatnak. Pénzügyi szempontból is észszerűek – a CTP és bérlői számára egyaránt. „Ez versenyelőnyt biztosít számukra a többi logisztikai céggel szemben, amelyek nem építik be az energiaellátást a bérleti szerződésekbe” – mondja David González García, az Európai Beruházási Bank energiaátállási programjaival foglalkozó vezető mérnöke.

TÖBB ENERGIÁT EURÓPÁNAK

Három spanyol megújulóenergia-projekt nap- és szélenergia-kapacitások, valamint átviteli hálózatok kiépítésével erősíti Európa energetikai autonómiáját

Jaime Celaya mindig is a megújulóenergia-piacon szeretett volna dolgozni, annak társadalmi hatása miatt. Így az egyetemi tanulmányait és némi kezdeti szakmai tapasztalatszerzést követően az Iberdrolánál helyezkedett el, amely piaci tőkeértékét tekintve Európa legnagyobb energetikai vállalata, és élen jár a megújuló energia terén. Üzletfejlesztőként Celaya új energiaprojekteket értékkel, választ ki és hajt végre, amelyek segítik az Iberdrolát abban, hogy 2040-re elérje a kibocsátásmentességet.

„Ez egy nagyon dinamikus és aktív ágazat, nap mint nap megjelenő új technológiákkal, új mechanizmusokkal és új technikákkal – mondja. – Naponta tanulok valami újat, és további ismeretekre teszek szert.”

Az elkövetkező években Celaya az Iberdrola ambiciózus tervén fog dolgozni, amelynek keretében 19 fotovoltaikus naperőműből és három szárazföldi szélerőműparkból álló átfogó hálózatot építenek ki Spanyolországra, Portugáliára és Németországra kiterjedően. „Nálunk bőségesen van napfény, víz és szél, amelyek a megújulóenergia-termelés nélkülözhetetlen elemei – magyarázza. – Ahhoz, hogy az egyes országok csökkentsék üvegházhatásúgáz-kibocsátásukat, kulcsfontosságú, hogy beruházzanak ezekbe az erőforrásokba és a megújuló energiába”.

A közel 2,2 gigawatt teljesítményű új létesítmények akár 4 terawattóra villamos energiát lesznek képesek megtermelni. Ez több mint 1 millió háztartás átlagos éves energiafogyasztásának felel meg. Az erőművek 70%-a a nettó zéró kibocsátásra való ipari átállással érintett vidéki térségekben, valamint olyan régiókban fog elhelyezkedni, ahol az egy főre jutó jövedelem elmarad az uniós átlagtól.

„Képzést kínálunk az érintett régiókban élők számára, ellátva őket a naperőművek és a szélerőműparkok üzemeltetéséhez, építéséhez és az ottani munkához szükséges tudással és készségekkel – mondja Jaime Celaya. – Az új projektek előmozdítják az e térségeken belüli növekedést és foglalkoztatást, lehetővé téve számukra további projektek fejlesztését.”

A stabil energiaellátás biztosítása

A megújuló energiát nehéz beilleszteni a hálózatainkba, mivel nem egyenletesen termelik a villamos energiát. Az igény szerint termelő vízerőművektől vagy fosszilis tüzelőanyagokon alapuló erőművektől eltérően a fotovoltaikus panelek és a szélurbinák az időjárási körülményektől és az elhelyezkedéstől függenek. Ez azt jelenti, hogy váltakozó és részlegesen kiszámítható mennyiségű villamos energiát termelnek, ami megnehezíti energiahálózataink számára a stabil és egyenletes ellátás fenntartását. Ezt a megújuló energiaforrások integrálásának kihívása.

A probléma kezelése érdekében az Iberdrola némelyik fotovoltaikus projektjének része lesz az akkumulátorrendszer segítségével történő hibridizáció – két különböző forrás, például a szél és a nap kombinálása energiatárolással, a stabilabb és megbízhatóbb villamosenergia-ellátás biztosítása érdekében.

“ Ahhoz, hogy az egyes országok csökkentsék üvegházhatásúgáz-kibocsátásukat, kulcsfontosságú, hogy beruházzanak ezekbe az erőforrásokba és a megújuló energiába ”

„A hibrid rendszerek esetében szélerőműpark közelébe építjük a fotovoltaikus erőműveket – magyarázza Celaya. – Amikor nem süt a nap, a szél segítségével tudunk áramot termelni. Amikor pedig a szél nem fúj, a nap segítségével termelhetünk áramot. Így egyazon infrastruktúrát használjuk, és nincs szükség további építkezésekre. Akkumulátorok használatával a többlet szél- és napenergiát eltárolhatjuk, hogy akkor bocsássuk piacra, amikor nem fúj a szél vagy nem süt a nap, vagy ha azok nem termelnek villamos energiát.”

Az Európai Beruházási Bank 1 milliárd EUR összegű hitelt nyújt az Iberdrolának, társfinanszírozva a megújuló energiaforrásokon alapuló 22 erőmű megépítését Spanyolországban, Portugáliában és Németországban, egy 2023 júniusában aláírt ügylet keretében. „Kerethitel” lévén különféle projektek finanszírozására használható fel.

„Az ilyen típusú finanszírozás stabilitást, rugalmasságot és hosszú távú finanszírozást kínál a több projektből álló megújulóenergia-művelethez” – mutat rá Luis Cañete, az Európai Beruházási Bank ezen ügylettel megbízott vezető hitelezési tisztviselője.

A művelet az EU bankja által a REPowerEU tervhez biztosított finanszírozási csomag részét képezi – ezt a tervet az Európai Bizottság dolgozta ki az Ukrajna elleni orosz invázióra válaszul, azzal a céllal, hogy csökkentsék az EU importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét és felgyorsítsa a zöld átállást.

Az energetikai projektek finanszírozásának innovatív módja

A Red Eléctrica de España egy másik olyan vállalat, amely hozzá fog járulni Spanyolország energetikai átállásához. Tervei szerint kibővíti és megerősíti átviteli hálózatát, amely elviszi a villamos energiát az erőművekből az otthonokba, a vállalkozásokhoz és az iparhoz. Ezek a beruházások Spanyolország és a Red Eléctrica 2021 és 2026 közötti időszakra vonatkozó átviteli hálózat-fejlesztési tervének részét képezik, amelynek célja:

- a jövőbeni megújulóenergia-termelő létesítmények integrálása, lehetővé téve, hogy Spanyolország 2030-ra megvalósítsa a 74%-os megújuló villamos energiára vonatkozó célkitűzését
- a 220 és a 66 kilovoltos hálózatok megbízhatóságának javítása
- a Portugáliával és Franciaországgal meglévő összeköttetések megerősítése
- a költséghatékonyság és az ellátás megbízhatóságának javítása a spanyol villamosenergia-rendszerben, beleértve a Baleár- és a Kanári-szigeteket.

Az Európai Beruházási Bank 500 millió EUR értékű előresorolt zöldkötvény és hibrid zöldkötvény vásárlásával támogatja a Red Eléctricát; a kötvényeket a vállalat a Red Eléctrica zöld finanszírozási keretrendszer alapján bocsátotta ki. 2023 januárjában a Bank 41,5 millió EUR összegben vásárolt az induló hibrid zöldkötvényekből. Ez az InvestEU program keretében végrehajtott ügylet volt az első nyilvános tranzakció a Bank zöldkötvény-vásárlási programja keretében.

„A zöldkötvények és a hibrid zöldkötvények pótolhatják az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozása terén fennálló hiányosságokat, egyidejűleg pedig előmozdítják a tőkepiacok igénybevételét – mutat rá Raquel Cuervo Salvador, az Európai Beruházási Bank kötvényfinanszírozási tisztviselője. – Számos előnyt kínálnak a megújulóenergia-projektek számára, beleértve a befektetői kör szélesítését, a végrehajtási kockázat csökkentését, a finanszírozás elérhetőségének fokozását, valamint a mi jóváhagyó pecsétünket és jelzésértékünket.”

A projekt várhatóan segít csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, emellett foglalkoztatási lehetőségeket teremt Spanyolország kevésbé fejlett régióiban.

“ Akkumulátorok használatával a többlet szél- és napenergiát eltárolhatjuk, hogy akkor bocsássuk piacra, amikor nem fúj a szél vagy nem süt a nap, vagy ha azok nem termelnek villamos energiát ”

“ A zöldkötvények és a hibrid zöldkötvények pótolhatják az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozása terén fennálló hiányosságokat ”

Új lendületben a megújuló energia Spanyolországban

A naperóművek kulcsszerepet fognak játszani az energetikai átállásban. A Napból érkező bőséges energiát felhasználva üvegházhatásúgáz-kibocsátás nélkül termelnek villamos energiát, ami alapvető fontosságú ahhoz, hogy kevésbé kelljen fosszilis tüzelőanyagokra támaszkodnunk.

Az InvestEU program fedezetével az Európai Beruházási Bank 1,7 milliárd euróig terjedő összegű kerethitel biztosít a Solaria számára, támogatva 120 fotovoltaikus naperómű megépítését Spanyolországban, Olaszországban és Portugáliában egy 2023 szeptemberében aláírt ügylet keretében.

A 2002-ben alapított spanyol vállalat teljes üzem esetén 5,6 gigawatt kapacitást kíván elérni, ami évi 9,3 terawattórát jelentene. Ez közel 2,5 millió háztartás energiafogyasztásának felel meg. Ez a tiszta energia évi 3 millió tonna szén-dioxiddal fogja csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

„Egy Spanyolországra, Olaszországra és Portugáliára kiterjedő 5,6 gigawattos megújulóenergia-projekt fejlesztése hatással lesz ezen országoknak és az Európai Uniónak az éghajlatváltozás kezelésében tett erőfeszítéseire, miközben növeli az energiabiztonságot – mondja Elena Cuadros, az Európai Beruházási Bank megújuló energiával foglalkozó mérnöke. – Mivel a naperóművek több mint egyharmada kevésbé fejlett régióban létesül, a projekt a foglalkoztatást is felfrissíti ott, ahol arra leginkább szükség van.”

ELGONDOLÁSOK

AZ EGYENLŐSÉG ELŐREVITELÉHEZ

“ Az oktatás és a képzés alapvető fontosságú az Európai Unió innovatív potenciáljának, versenyképességének és társadalmi kohéziójának erősítéséhez. A megfelelő készségek minden eddiginél fontosabbak a zöld és digitális átállás során. Ezért támogatja a Bank a minőségi oktatásba és képzésbe történő beruházást – hogy felkészítsük az embereket és az iskolákat a jövő kihívásaira. ”

Patricia Castellarnau, az EBB oktatásért és állami kutatásért felelős osztályának vezetője

“ Az EBB Tanácsadói Szolgálatai a piaci valóságba ültetik át az összetett szakpolitikai célokat. 2023-ban az EBB Tanácsadói Szolgálatai az EBB hitelezési műveleteinek feléhez nyújtottak támogatást, valamint támogattak néhány kulcsfontosságú átfogó kezdeményezést az Európai Beruházási Alapnál, ideértve a nemek közötti egyenlőség elérésére való törekvést az európai kockázati- és magántőke-ágazatban. Segítettük ügyfeleinket abban, hogy megbirkózzanak az energetikai átállással, a szociális lakhatás terén felmerülő fejleményekkel, a kvantuminformatikával és a nemek közötti egyenlőséggel, valamint egy új európai úrpiac kiépítésével. ”

Hriszto Sztojkov, az EBB Tanácsadói Szolgálatainak igazgatója

“ Alapvető tevékenységünk az éghajlati projektekkel kapcsolatos, lefelé irányuló tanácsadás. Tanácsadást biztosítunk vállalatok számára azzal kapcsolatban, hogy miként alakíthatják üzleti elképzeléseiket gazdaságilag életképes, technikailag megvalósítható, bankképes műveletekké, amelyek alkalmasabbak arra, hogy finanszírozáshoz jussanak az EBB-től, az Európai Bizottságtól és a piacról – vagy mindhárom helyről. Emellett felfelé irányuló tematikus tanulmányokat is készítünk, amelyek azonosítják a piaci elégtelenségeket és a finanszírozási hiányokat. Továbbá kapacitásépítési kezdeményezéseket szervezünk, ideértve például az ágazati konzultációkat, valamint az EBB tanácsadói szolgáltatásainak és termékeinek népszerűsítésére irányuló tájékoztató rendezvényeket. ”

Juliet Dow-Madu, az EBB Tanácsadói Szolgálatainak feldolgozóipari, energetikai és közlekedési ágazatért felelős osztályvezetője

Olyan világra készülünk, ahol nincs jele a változások lassulásának. Az Európai Beruházási Bank azon dolgozik, hogy mindannyian készek legyünk megbirkózni az eljövendő világgal, és gyarapodjunk is benne. Gyermekeinknek jobb iskolákra van szükségük, és ezeknek az iskoláknak hozzá kell járulniuk a klímasemleges gazdasághoz. Mindenki számára lehetővé kell tennünk, hogy kényelmesen jusson el egyik helyről a másikra anélkül, hogy hatalmas szén-dioxid-felhőket eregetne. És mindezek során építenünk kell a bevett közlekedési rendszerekre és mobilitási ágazatokra, hogy az általuk foglalkoztatottaknak a változások közepette is jól menjen sora.

“ A projektfinanszírozás hozzájárul az EBB legikonikusabb sikertörténeteinek, köztük a transzeurópai közlekedési hálózat szűk keresztmetszeteit megszüntető autópályákhoz és vasútvonalakhoz, és magántőkét vonz be a kritikus fontosságú beruházások felgyorsítása érdekében. Megbízatusunk idővel olyan ágazatokra is kiterjedt, mint a megújuló energia, ahol jelentősen hozzájárultunk az európai tengeri szélenergia-ágazat kialakulásához. Az utóbbi időben az EU klímabankjaként betöltött szerepünk révén olyan kérdéskörökkel is foglalkozunk, mint az energetikai rendszerösszekötők, a zöld mobilitáshoz szükséges akkumulátor-gyártás, valamint a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokon – például az acéliparon és a műtrágyagyártáson – belüli kibocsátáscsökkentés. E projektek némelyike valóságos úttörőként egyengeti Európa útját a fenntartható versenyképesség felé. ”

Matthias Woitok, az EBB projektfinanszírozási osztályának vezetője (Kelet)

TÖBB TANULÁS, KISEBB ENERGIASZÜKSÉGLET

Egy felújítás keretében 200 római iskola válik energiahatékonyabbá, a városnak azonban először segítségre volt szüksége a hatalmas projekt megtervezéséhez

Róma városa tele van történelemmel. Műemlék épületei valóságos kincsesbányát jelentenek a művészetkedvelőknek és a turistáknak; a diákoknak azonban már kevésbé. Sok ifjú római diák 19. századi épületekbe jár iskolába. E régi iskolák némelyike leromlott állapotú, rosszul szigetelt, és nincs megfelelően felszerelve az éghajlatváltozás fenyegetéseivel szemben. Ezért fog bele a város az évtizedek óta legnagyobb iskolafelújítási beruházásába, amelynek keretében több mint 200 iskolát tesznek energiahatékonyabbá és fenntarthatóbbá.

A legrégebbi épületek renoválása azonban sokkal bonyolultabb. „Az összetett korszerűsítések különösen nehezek” – mutat rá Linda D’Amico, Róma város Építésügyi és Infrastrukturális Hivatalának építésze, mivel az ódon épületeket védeni kell és meg kell őrizni.

Róma városa rengeteg oktatási célú épületért felel. 1144 bölcsődét, óvodát, általános és középiskolát tart fenn. Róma középületei közül ezek az iskolák messze a legnagyobb energiafogyasztók: az önkormányzati energiafogyasztás nem kevesebb mint 95%-áért felelnek. Egy eredményes energiahatékonyági programmal pénzt lehetne megtakarítani, és csökkenteni lehetne a szén-dioxid-kibocsátást. „Az iskolaépületek falánk energiafogyasztók” – mondja D’Amico.

A megfelelő tanács a megfelelő időben

A felújítás az olasz kormány vissza nem térítendő támogatásával, a nagyvárosokra vonatkozó olasz nemzeti program – a PON Metro – keretében nyújtott európai uniós forrásokból, valamint egy 150 millió eurós hitelkeret segítségével valósul meg, amelyet az Európai Beruházási Bank 2023 februárjában hagyott jóvá. A város tanácsadói támogatást kért az EU bankjától egy terv elkészítéséhez és az említett források lehető legjobb felhasználásához. „Technikai, pénzügyi és módszertani tanácsadói szolgáltatásaink átfogó csomagja segíteni fogja Róma városát a projekt időben történő végrehajtásában és nyomon követésében” – mondja Alexander Linke, az EBB vezető tanácsadója, aki ezen a projekten dolgozott.

Hasonlóan számos kisdíákhoz, akik az iskolaév kezdetén új ruhákat kapnak, Róma néhány iskolája új hőszigetelést fog kapni, jobb energiahatékonyással. A kiválasztott iskolák mindegyikét új ablakokkal, ajtókkal, világítással és korszerűsített fűtési rendszerekkel látják el. Az újabb épületeket napelemekkel és hőszivattyúkkal is felszerelik. „Évtizedekre visszamenőleg ez a legnagyobb beruházás az iskolaépületeket illetően. Az EU bankjával fennálló partnerségünk segíti Róma városát éghajlat-politikai intézkedéseinek fokozásában a zöld átállás érdekében, amely új lehetőségeket hoz a városoknak” – mondja Róma főpolgármestere, Roberto Gualtieri.

Ezzel a projekttel Róma radikálisan csökkenteni szeretné költségeit és kibocsátásait, törekedve a klímasemlegesség 2030-ig történő elérése felé. „A beruházás nemcsak környezeti szempontból jár erőteljes hatással – hangsúlyozza Andrea Durante, aki az Európai Beruházási Bank részéről a hitelkereten dolgozott –, hanem kézzelfogható társadalmi hatása is lesz, mivel az elővárosoktól kezdve a város szívéig javulni fognak az iskolák.”

Linda D’Amico, a város főépítésze kiemeli, milyen jelentős ez a projekt a gyermekek életében. „Erős jelzést kívánunk küldeni nekik arra vonatkozóan, hogy számítanak” – mondja.

ISKOLÁKAT AZ ELŐVÁROSOKNAK

Madrid iskolákat épít új elővárosaiban, csökkentve az oktatáson belüli társadalmi egyenlőtlenségeket és segítve, hogy zöldebbé váljon a város

A város olyan, mint egy család – amikor növekszik, több helyre van szüksége, hogy mindenki elférjen. És a családdhoz hasonlóan valahová iskolába kell küldenie a gyerekeket.

Spanyolország fővárosa egyike Európa leggyorsabban növekvő városainak. Madrid lakossága több mint kétszer olyan gyorsan nő, mint Spanyolország többi része, ezáltal pedig ez az ország legsűrűbben lakott régiója. Teljesen új negyedek nőnek ki a földből a város szélén. Az ezekben az új negyedekben élő gyermekeknek iskolák kellene, így a Comunidad de Madrid új iskolák építését és régiók felújítását tervezi, hogy minőségi közoktatást kínáljon a becslések szerint 58 000 diáknak. „Az oktatás társadalmunk egyik pillére – mutat rá Rodrigo Robledo Tobar, Madrid régió pénzügyi politikáért és kincstárért felelős főigazgatója. – Ezzel a következő generációkba, a jövőnkbe ruházunk be.”

Oktatás a kereslet kielégítésére

Spanyolországban a közoktatás ingyenes, magas igénybevételi arányokkal az óvodai, általános iskolai és alsó középfokú oktatásban. Mihelyt azonban a diákok elérik a középfokú oktatás felső évfolyamait, a demográfiai tényezők nagyban meghatározzák, hogy mely diákok folytatják a tanulást. Gyakoribb az iskolaelhagyás azon diákok esetében, akik alacsonyabb társadalmi-gazdasági státuszú családokból származnak, és szegényebb negyedekben laknak, ahonnan több időbe telik eljutni az iskolába.

Az oktatási infrastruktúrába történő beruházás segít kielégíteni a több iskola iránti jelenlegi igényt – valamint Madrid régió jövőbeni keresletét a képzett személyek iránt, akik minden gazdaság gerincét képezik. „Ezeknek az embereknek a lakóhelyük közelében kell hozzáférniük az iskolákhoz – mondja Robledo Tobar. – Nem helyénvaló, hogy 30 percet vagy egy órát kelljen utazniuk ahhoz, hogy a gyermekeik eljussanak a városközpontban lévő iskolába.”

Az elővárosok a gyarapodó népesség miatt növekednek. Emellett azonban vannak, akik oda költöznek, mert ott a lakások megfizethetőbbek. „A legtöbb új infrastruktúra azokba az elővárosokba kerül, ahol a legnagyobb a növekedés – mondja Silvia Guallar Artal, az Európai Beruházási Bank oktatási és állami kutatási részlegének közigazdása. – Ezek a legújabb környékek, és nem olyan jómódúak.”

Az Európai Beruházási Bank egy 2023 márciusában aláírt 250 millió eurós hitellel segíti a madridi projektet. „A hitelnek köszönhetően oktatási szolgáltatásokat tudunk biztosítani az elővárosokban élő családok számára – mondja Robledo Tobar. – Többé nem kell a drága városközpontba költözniük, ez pedig tovább fogja csökkenteni az emberek közötti egyenlőtlenséget.”

„ Ezeknek az embereknek a lakóhelyük közelében kell hozzáférniük az iskolákhoz „

ÚJ VONATOK, ÚJ VONALAK, ÚJ TECHNOLOGIA

A vonatokkal kapcsolatos innovatív finanszírozási megoldások Münchentől Monopoli városáig csökkentik a kibocsátásokat és az ingázási időt, emellett csúcstechnológiás karbantartást eredményeznek Németországban és Olaszországban

Abajor regionális vasútvonalakon utazók kétharmadához hasonlóan Christine gyakran veszi igénybe a müncheni S-Bahnt, Németország harmadik legnagyobb városának regionális vasúthálózatát. Az azonban, hogy mennyi ideig tart az út a Marienplatztól 10 kilométerre fekvő pasingi otthonáig, sokszor kiszámíthatatlan. „Nagyon nagy a tömeg és sokszor van késés – mondja. – Rendes esetben csak 20–25 perc az út, de időnként akár egy óra is lehet.

Christine nincs egyedül. 2022-ben Németország-szerte majdnem minden harmadik vasúti utas legalább 15 perces késéssel ért el a célállomására. A müncheni S-Bahn vasúthálózata azért van kitéve a késéseknek, mivel a München központjába érkező vagy onnan induló S-Bahn vonatok mindegyikének egyetlen törzsvonalon kell keresztülhaladnia, a Stammstreckén, amely az egyik legforgalmasabb szakasz Európában. Emiatt a hálózat hajlamos a szűk keresztmetszetekre és a késésekre. Egy második törzsvonal építése folyamatban van. Bár elkészítése éveket fog igénybe venni, a nemrégiben megrendelt újgenerációs vonatok ígérenk némi gyors javulást.

Az Európai Beruházási Bank és az UniCredit által finanszírozott innovatív 2 milliárd eurós lízingmegállapodáson keresztül, a Bajor Szabadállam garanciájával beszerzett új, 200 méteres vonatok, amelyek hossza megfelel Németország nagy kapacitású InterCity vonatainak, az ország leghosszabb regionális vonataiként fognak közlekedni. A Siemens Mobility által épített 90 új, nagymértékben energiahatékony vonaton különösen széles ajtók fogják segíteni a könnyű és gyorsabb beszállást, a vonat teljes hosszán pedig információs LED-csík fut majd végig. „Reméljük, hogy ezek a kényelmesebb és megbízhatóbb vonatok segítenek meggyőzni arról a müncheni agglomerációban élőket, hogy hagyják otthon a kocsijukat és szálljanak vonatra” – mondja Alexander Gerum, aki a müncheni S-Bahn projektmenedzsere a bajorországi regionális vasúti személyszállítást megtervező, finanszírozó és üzemeltető Bayerische Eisenbahngesellschaft vállalatnál.

Egyedülálló finanszírozás Olaszország vonataihoz

Más európai országok – dekarbonizációs stratégiáik fontos elemeként – szintén kiemelten kezelik a vasúti közlekedést. 2023 márciusában **az Európai Beruházási Bank innovatív finanszírozási megállapodást írt alá 3,4 milliárd EUR összegben** a szicíliai Palermo–Catania vasútvonal korszerűsítéséhez, amely harmadával fogja csökkenteni a két város közötti jelenlegi utazási időt. A finanszírozási csomagnak része egy egyedülálló, 1,3 milliárd EUR összegű, az InvestEU által fedezett 50%-os viszontgarancia. Ez az úgynevezett előlegviszafizetési és teljesítési biztosítékok garantálására szolgál, amelyeket a vállalkozóknak bankoktól kell megszerezniük a fejlesztők arra vonatkozó biztosítása érdekében, hogy nemteljesítés esetén védve lesznek.

„Ez az első alkalom, hogy bárhol is ilyen típusú viszontgaranciát nyújtottunk, most pedig arra törekszünk, hogy ezt a kezdeményezést más országokban is megismételjük, különböző projektek vonatkozásában” – mondja Giovanni Inglisa, az Európai Beruházási Bank pénzügyi intézményekkel foglalkozó vezető hitelezési tisztviselője.

“ Reméljük, hogy ezek a kényelmesebb és megbízhatóbb vonatok meggyőzik arról az embereket, hogy hagyják otthon a kocsijukat és szálljanak vonatra ”

Ezen egyedülálló pénzügyi megállapodás keretében – amely a Ferrovie dello Stato Italiane olasz állami vasúttársasággal közösen került kidolgozásra – a viszontgarancia garanciákat fog generálni más pénzügyi intézmények részéről, összesen 2,6 milliárd EUR összeget eredményezve az építési szerződések végrehajtásához és a munka azt követő elkezdéséhez. Ezenkívül az Európai Beruházási Bank közvetlenül is fog 800 millió eurót hitelezni az olasz Gazdasági és Pénzügyminisztériumnak.

Digitális transzformáció Olaszország vasúti technológiájában

Az új vonatok és vasúthálózat-fejlesztések finanszírozása csupán része az Európai Beruházási Bank vasúti ágazat számára nyújtott támogatásának és az Európai Unió fenntartható és intelligens mobilitási stratégiájának, amelynek célja, hogy 2050-re megkétszereződjön a vasúti teherszállítás és megháromszorozódjon a nagy sebességű vasútforgalom. 2023 szeptemberében **az Európai Beruházási Bank 20 millió eurós hitelt írt alá (további 10 milliót jóváhagytak és az elkövetkező hónapokban írnak alá) a MerMec olasz cégnél folytatott kutatás-fejlesztés támogatására**; a vállalat a vasúti szállítást szolgáló fejlett technológiákra (jelzéstechika, mérőmozdonyok és -rendszerek, villamos vontatás és távközlés), a városi elektromobilitásra és ipari alkalmazásokra szakosodott. „A vasúti ágazat digitális transzformációja a fokozott hatékonyság és biztonság kulcsfontosságú tényezője – mutat rá Matteo Fusari, az Európai Beruházási Bank vezető mérnöke. – De itt nem csupán távérzékelők segítségével történő adatgyűjtésről van szó. Hanem az adatok gyors feldolgozásáról és azonnal hasznosítható ismeretek biztosításáról.”

A MerMecnél fejlesztés alatt álló legígéretesebb technológiák egyike egy olyan mozdony, amely nagy sebességgel haladva felismeri a vasútvonalon előforduló hibákat és jelenti azok helyét. Ennek során a vizuális és a mágneses rezonancián alapuló képalkotás kombinációját alkalmazza, az adatokat pedig a mozdonyban rögzíti és dolgozza fel, mielőtt továbbítaná a hálózatot távolról felügyelő üzemeltetőknek.

Az Európai Beruházási Bank hitele Monopoliban, Puglia egy viszonylag kevésbé fejlett és uniós kohéziós forrásokban részesülő régiójában fogja támogatni a MerMec kutatás-fejlesztési műveleteit. A hitel támogatni fogja a kutatás-fejlesztés terén történő szakképzett foglalkoztatást, beleértve 280 teljes munkaidős állást a négyéves időtartam minden egyes évében, valamint 400 új állandó munkahelyet.

FELTÖLTÖDVE

Egy lítiumion-akkumulátorokat gyártó franciaországi óriásgyár munkahelyeket fog teremteni, és fellendíti az európai akkumulátoripart a tisztább mobilitás előmozdítása érdekében

Anastasia Walch-Guinebert mindig szeretett problémákat megoldani. Emellett lenyűgözőnek találta az energetikai átállás terén tapasztalható folyamatos innovációt. Ezért dolgozik folyamatmérnökként a japán székhelyű Automotive Energy Supply Corporation (AESC) vállalatnál. A nagy nemzetközi akkumulátorgyártónál az elektromos járművekhez készülő akkumulátorok gyártását fejleszti, biztosítandó, hogy azok biztonságosak, jó minőségűek, hatékonyak és környezeti szempontból fenntarthatóak legyenek. „Ez a munka lehetővé teszi számomra, hogy kedvező hatással legyek a környezetre – mondja –, és az engem körülvevő világra.”

Most, hogy az AESC 2025-re akkumulátor-óriásgyárat tervez működtetni Hauts-de-France régióban, Douai településen, a folyamatmérnök szerepe még fontosabbá válik. A gyárban fejlett lítiumion-akkumulátorokat fognak gyártani a Renault ECHO 5 (a '70-es és '80-as évekbeli ikonikus Renault R5 új elektromos változata) és a Renault 4Ever crossover számára. A kezdeti szakaszban a gyár együttes kapacitása 9 gigawattóra lesz, amivel évi 200 000 elektromos autó lesz meghajtható. 2030-ra a gyár várhatóan 24 és 30 gigawattóra közötti éves kapacitással fog akkumulátorokat gyártani elektromos járművekhez.

Az Európai Beruházási Bank az AESC beruházását egyrészt a projekthez nyújtott 337,2 millió EUR összegű közvetlen hitellel finanszírozza, másrészt a részt vevő kereskedelmi bankoknak biztosított, 112,8 millió euróig terjedő összegű közvetett hitellel, amelyet 2023 szeptemberében írt alá. „Az AESC a legkorszerűbb szaktudást hozza Franciaországba, hogy hozzájáruljon az európai akkumulátorgyártás fenntartható fejlődéséhez – mondja Olivier Kueny, az Európai Beruházási Bank ezen ügylettel megbízott vezető hitelezési tisztviselője. – A projekt emellett támogatni fogja az új »akkumulátorvölgyként« ismert Hauts-de-France régió újraparosítását, és kíséri fogja a Renault stratégiai átállását.” Az AESC-beruházásra az InvestEU keretében kerül sor; ez az Európai Bizottság programja, amelynek célja, hogy 2021 és 2027 között több mint 372 milliárd EUR értékben ösztönözzön további beruházásokat Európában.

Mit értünk „óriásgyár” alatt?

Az óriásgyárak („gigafactoryk”) hatalmas gyártóközpontok, ahol a vállalatok rendszerint elektromosjármű-akkumulátorokat, megújulóenergia-tárolási megoldásokat és kapcsolódó technológiákat állítanak elő. Egyetlen népszerű termék nagy léptékű gyártására szakosodnak, ellentétben az átlagos gyárakkal, amelyek kisebbek és különféle gyártási igényeket elégítenek ki. Douai-ben az AESC óriásgyára elektromos járművek lítiumion-akkumulátorainak tömeggyártására fog összpontosítani.

Modern világunkban az akkumulátorok elengedhetetlenek: hordozható villamos energiát kínálnak. Megújuló energiát tárolnak és szolgáltatnak, feltöltik elektronikus készülékeinket, és előmozdítják a klímasemlegességre történő áttérésünket. Az akkumulátorok iránti globális kereslet gyorsan nő, és 2030-ig várhatóan tizennégyszeresére emelkedik.

Európának pedig szüksége lesz saját akkumulátorforrásokra arra az esetre, ha a Covid19-hez hasonlóan egy jelentős nemzetközi válság a globális ellátási láncok zavarához vezetne. „Európának fokoznia kell akkumulátorgyártási kapacitását ahhoz, hogy véghez vigye a zöld átálláshoz szükséges kibocsátáscsökkentést” – mondja Christian Schepens, az Európai Beruházási Bank fenntartható és digitális ágazatokkal foglalkozó osztályának vezető mérnöke.

“ **Európának fokoznia kell akkumulátorgyártási kapacitását ahhoz, hogy véghez vigye a zöld átálláshoz szükséges kibocsátáscsökkentést** ” //

ROBOTOKKAL GÖRDÜLÉKENYEBB

Egy holland vállalat szerint a robotikán alapuló töltés sokkal vonzóbbá tehetné az elektromobilitást. Lássuk, hogyan adaptálja a Rocsys a gyógyászati technológiát a zöld átállás felgyorsítására

Crijn Bouman éveken át nem értette, miért fektetnek a vállalatok annyi időt elektromos autók gyártásába, miközben senki nem foglalkozik érdemben a töltés folyamatának javításával. Az elektromobilitás iránti szenvedélyétől vezetve úgy döntött, tesz az ügy érdekében. „Úgy látom, az elektromobilitás kezd általánossá válni – mondja Bouman. – Most a megújuló energia az, amit mindannyiunktól elvárnak.”

A töltési rendszereknél tapasztalható ötletelenség orvoslása érdekében Bouman és két robotikai szakértő 2019-ben létrehozta a Rocsys vállalatot a hollandiai Rijswijk városában. A vállalat robotkaros berendezést fejleszt, amely az emberi mozdulatokat utánzó érzékelők segítségével összekapcsolja a töltőkábeleket a járművekkel. Első generációs terméke, a ROC-1 ma már használatos kikötőkben, logisztikai műveleteknél és professzionális flottáknál.

Olyan technológiáról van szó, amely nagyban hozzájárulhat annak ösztönzéséhez, hogy a járművezetők a fosszilis üzemanyagokkal működő járművekről elektromos járművekre váltsanak – a töltéssel kapcsolatos nehézségeket ugyanis gyakran említik azon okok között, amelyek miatt az emberek még nem tértek át nagyobb számban az elektromos autózásra. A Rocsys reményei szerint a robotikán alapuló töltőrendszerek kényelmesebbé teszik a töltést, többeket ösztönözve az elektromobilitás használatára. Ez jelentős kihatással lehet az éghajlatváltozásra, mivel a közlekedési ágazatban jelenleg világszerte emelkedik a szén-dioxid-kibocsátás, miközben épp hogy csökkennie kellene.

A technológia továbbfejlesztésének finanszírozása érdekében **a Rocsys 2023 júliusában 18 millió eurós hitelt írt alá az Európai Beruházási Bankkal**. A hitel az Európai Bizottság InvestEU programjának része, amelynek célja, hogy felpörgesse az innovációba történő beruházást, a társadalmi befogadást és a munkahelyteremtést.

Az elektromobilitás általánossá válása robotizált töltéssel

A Rocsysnak szembe kellett néznie egy kezdeti kihívással – a robotika nagyon költséges. A ROC-1 költséghatékony megoldás a drága robotokhoz képest. A gyógyászati területen alkalmazott hordható robotikából, konkrétan az exoszkeletonokból indul ki – ezek az emberi testhez rögzített motoros eszközök aktuátorokat tartalmaznak, amelyek segítik a mozgást. A termék érintőszenzorai egy mechanikus kart segítenek mozogni a töltőrendszerek körül, és megelőzik a fizikai kontaktusból eredő sérülést. Ez biztonságosabb alternatívát kínál a hagyományos robotokhoz képest, amelyek merevek és veszélyesek lehetnek. A vállalat az Európai Beruházási Bank hitelével most a ROC kisebb és olcsóbban üzemeltethető újabb generációját szeretné kifejleszteni.

Amint arra Bouman rámutat, „az egyik nagy előny az, hogy a meglévő töltőket korszerűsíteni lehet automatizált töltökké. Így a mostani több milliárd eurós beruházások nem válnak meghaladottá. Az elkövetkező 10–15 évben korszerűsíteni lehet őket az elektromos és automata járművekhez.”

A Rocsys tárgyalásokat folytat európai autógyártókkal, hogy segítse széles körben elérhetővé tenni a töltőrendszereket. „Szerintem igen kockázatos lenne Európa számára az, ha kihagyná az ehhez hasonló technológiai előrelépéseket – mondja Bouman. – Azzal tényleg nagyon lemaradhatnánk. Bizakodóan tekintek a jövőbe, de remélem, hogy nem késünk el.”

“ **A mostani több milliárd eurós beruházások nem válnak meghaladottá** ”

MINDENKI A FEDÉLZETRE

Bulgáriai és portugáliai kikötők korszerűsítik infrastruktúrájukat a túlterheltség és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése érdekében

Bulgária kikötői egyre fontosabb megállóhelyekké válnak az Ukrajnából a világ többi részébe szállított élelmiszerek útvonalán. A kikötők körüli szűk keresztmetszetek azonban további CO₂-kibocsátásokat és többletköltségeket eredményeznek a feladók, a fuvarozók, a vállalkozások – és végső soron a fogyasztók számára. Az ország egyik vezető gabonakereskedő és -feldolgozó vállalata, a Buildcom csoport ezért jelentős méretű új kikötői terminált épít Várnában, a Fekete-tenger partján. „Bulgáriában a tengeri infrastruktúra elavult és kicsi a rakodókapacitása, különösen Várnában – mondja Cvetelina Gancseva, aki a pénzügyi intézményekkel fenntartott kapcsolatokért felelős igazgató a legnagyobb bolgár napraforgóolaj-előállító vállalatnál, az Olivánál, amely a Buildcom legfontosabb leányvállalata. – A várnai kikötők maximális mélysége behatárolja a nagy befogadóképességű hajók forgalmát, a regionális kikötőkben pedig nincs elegendő kapacitás az általános rakományok kezelésére.”

A helyzetet a Buildcom csoport egy 50 millió eurós hitellel fogja kezelni, amelyet az Európai Beruházási Bank biztosít leányvállalata, a Logistic Centre Varna részére. Az új terminál lehetővé fogja tenni, hogy a kikötői rakománykezelési műveletek egy részét a városközpont közelében jelenlegi helyszínről áttelepítsék egy távolabbi helyre, a Várna melletti Beloszlávi-tóhoz. A hitelt az InvestEU program fedezi.

Új terminál és nagyobb vízmélység a várnai kikötőben

Amikor 2022-ben Oroszország megszállta Ukrajnát, a bulgáriai kikötők infrastrukturális hiányosságai akut problémává váltak. A romániai Konstanca kikötője az ukrán gabona mennyiségének növekedése miatt túl volt terhelve, a rakományt azonban nem lehetett Várnába átvinni, mivel az a kikötő nem volt felkészülve további hajók és rakományok kezelésére. Az új projekt keretében korszerűsítik Várna kikötőjét, támogatva az élelmiszerbiztonságot, előmozdítva a tengeri közlekedés környezetbarátabbá válását, valamint ösztönözve a régió belüli gazdasági növekedést azáltal, hogy a helyi mezőgazdasági termelők könnyebben hozzá fognak férni az exportpiacokhoz. A projekt „erősíti a vertikális integrációt és a Buildcom csoport exportpiacokhoz való hozzáférést” – mutat rá az EBB hitelműveletéért felelős hitelezési tisztviselő, Venera Gandzsova.

Az új terminál megnyitja az utat a nagyobb forgalom és a nagyobb hajók előtt, mivel a rakodópartoknál 13,5 méterre nő a vízmélység. Emellett korszerű gabonátárolási és -szállítási rendszerrel lesz ellátva, az új rakodóberendezések, új vasúti és közúti elérhetőség, közműhálózatok, valamint technikai és igazgatási épületek mellett. A kikötő bővítése révén végső soron csökkenni fog a közúti szállítás, mivel a teheráru-forgalom a kevésbé karbonintenzív tengeri szállításra terelődik át. „A projekt optimalizálni fogja a szárazföldi és a tengeri szállítási útvonalakat, javítva a CO₂-lábnyomot – mutat rá az Oliva részéről Cvetelina Gancseva. – Integrált megközelítésével gondoskodik az éghajlatváltozás mérsékléséről, miközben hozzájárul a tengerparti övezet kezeléséhez és az árvízmelegedéshez.”

Egyidejűleg lényegesen csökken a Várna központján áthaladó teherforgalom – ami előny a város lakói számára. „Várna kikötője hagyományosan közelebb volt a tengerhez – mondja José Rino, az Európai Beruházási Bank e projekttel foglalkozó építőmérnöke. – A városközpont közelében azonban a kapcsolódó zaj- és légszennyezés miatt negatívan érintette a lakosságot. A projekt egyik legfontosabb lépése volt annak biztosítása, hogy az új kikötői infrastruktúra a lakott területtől távolabbra, a Várnai-tó belső részébe kerüljön át.”

„ Gondoskodik az éghajlatváltozás mérsékléséről, miközben hozzájárul a tengerparti övezet kezeléséhez és az árvízmegelőzéshez „

Leixões tengeri megközelíthetőségének javítása

Mivel az áruk mintegy 74%-a a tengeren át érkezik vagy hagyja el Európát, az agráripari és az ipari teheráru vonatkozásában egyaránt elengedhetetlen a korszerű tengeri infrastruktúrába történő beruházás. Leixões kikötőjében – Észak-Portugália legfontosabb tengeri kikötőjében és egyben az ország második legnagyobb teherforgalmi és konténerkikötőjében – egy projekt révén lehetővé válik, hogy nagyobb hajók is kiköthessenek. Ez kezeli a kikötő zsúfoltságát, javítva a tengeri ellátási lánc hatékonyságát és környezeti teljesítményét.

Az Európai Beruházási Bank 60 millió eurós hitelt írt alá az Administração dos Portos do Douro, Leixões e Viana do Castelo vállalattal, finanszírozva Leixões tengeri megközelíthetőségének javítását, amelynek keretében 15,5 méterrel mélyítik a bejárati csatornát, és 300 méterrel szélesítik a meglévő hullámtörőt. „Az elmúlt néhány évben a hajók egyre nagyobbak lettek, hogy több rakomány szállítása és a nagyobb távolságokon való közlekedés révén méretgazdaságosságot lehessen elérni – mondja José Rino, az Európai Beruházási Bank e projekttel is megbízott építőmérnöke. – A jelenlegi kikötői infrastruktúrát e nagyobb hajók kikötésére is alkalmassá kell tenni. Ez elengedhetetlen, ha Portugália meg kívánja őrizni versenyképességét a tengeri kereskedelem ágazatában.”

A TERMÉSZET AUTÓPÁLYÁI

Egy terv szerint elektromos uszályokkal élesztenék újjá Litvánia belvízi útjait, ami évente 48 000 kamionút kiiktatásával csökkenthetné a szén-dioxid-kibocsátást

Az emberi leleményesség a lehető legkülönbözőbb bonyolult problémákat segíthet orvosolni, és megoldásokkal képes előállni a legkülönfélébb akadályok megszüntetéséhez. Olykor azonban a legjobb választ a természet kínálja. Ahhoz például, hogy nehéz, terjedelmes árut a tengerhez szállítsunk, építhetnénk utakat, hidakat és benzinüzemű kamionokat, amelyek éghajlatváltozást okozó CO₂-t bocsátanak ki. Vagy egyszerűen leúsztathatjuk az árut a folyókon, a természet által kínált természetes autópályákon.

A Nemunas folyó közel ezer kilométert tesz meg a belarusz felföldtől a litvániai mocsárvidéken át, mielőtt a Balti-tengerbe torkollik. Litvániában a Nemunas medencéje, amely több mint 20 000 folyót és patakot foglal magában, az ország területének közel háromnegyedét fedi le. A folyót a 19. században messzemenően igénybe vették áruszállításra, de a szovjet időkben is évente akár 3 millió tonnát szállítottak az ország első számú vízi útján.

A Szovjetunió összeomlását követő privatizáció hajnalán azonban Litvánia teljes folyami teherflottája veszendőbe ment, és az ország belvízi úthálózata kihasználatlan maradt.

Most azonban a Litván Belvízi Hatóság dolgozik egy terven, amellyel újjáélesztenék a Nemunas folyón történő teherszállítást. Elektromos hajóflottája az ország közepén fekvő Kaunas ipari és közlekedési csomópont és a Balti-tenger partján fekvő Klaipėda kikötője közötti 260 kilométeres távolságot fogja lefedni. „Litvánia a legtöbb nyersanyagot és árucikket importálja, ugyanakkor rengeteg, évi mintegy 5 millió tonna gabonát exportál – mondja Vladimiras Vinokurovas, a Belvízi Hatóság főigazgatója. – A vízi utak tökéletesek az ilyen típusú nehéz, túlméretes szállítmányok fuvarozásához, Kaunas pedig egy nagy termelőközpont nagyszerű helyen, Litvánia kellős közepén.”

A hatóság az Európai Beruházási Bank tanácsadói szolgálataival együtt dolgozott egy gyakorlatias üzleti modell kialakításán. A Bank tanácsadói szolgálatai meghatároztak egy olyan elektromos hajókonstrukciót, amely jól működik a Nemunas sekély vizén, és segítettek megvalósíthatósági tanulmányt készíteni, amely átfogó képet biztosított a hatóság számára a projektről. Ez segítette a kormányzati tisztviselőket abban, hogy megalapozott döntést hozzanak és előremozdítsák a projektet. A Bank szakértői részletezték, miként tudnák segíteni a vízi utak a litván gazdaságot és a környezetet, és meghatározták, hogyan lehet lefaragni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást és a légszennyezést, csökkenteni a közúti torlódásokat és baleseteket, mérsékelni a zajszennyezést és növelni a biológiai sokféleséget. „A vízi úton történő áruszállítás környezetbarátabb megoldás lesz – mutat rá Brendan McDonagh, az Európai Beruházási Bank projekttanácsadója. – Becslésünk szerint egy hajó minden egyes oda-vissza útjával több mint 100 kamionút iktatható ki. Amikor a projekt eléri teljes kapacitását, ez évente több mint 48 000-rel kevesebb kamionutat fog jelenteni, a CO₂-kibocsátás évi több mint 14 000 tonnás csökkenése mellett.”

“ **A vízi utak tökéletesek [a] nehéz, túlméretes szállítmányok fuvarozásához** ”

IRÁNYVÁLTÁS A ZAKLATÁS KEZELÉSÉBEN

Barcelona tömegközlekedési vállalata, a TMB tervvel állt elő a szexuális zaklatás megelőzése érdekében

A mikor Barcelona tömegközlekedési vállalata, a Transports Metropolitans de Barcelona (vagy röviden TMB) hitelekéről tárgyalt az Európai Beruházási Bankkal annak céljából, hogy megújítsa járműveit, valamint elektromos buszokat és töltési infrastruktúrát szerezzen be Barcelonának, kiderült, hogy akad egy másik megoldandó probléma is. Társadalmi felelősségvállalási és esélyegyenlőségi politikáinak kidolgozásakor a vállalatnak – számos más közlekedési vállalathoz hasonlóan – kezelnie kellett azt a kérdést, hogy miként előzhető meg hálózatában a szexuális zaklatás és a megkülönböztetés. „Eredeti tervünk csak a kifejezetten a nőkkel szembeni zaklatás megelőzését célzó intézkedéseket foglalt magában – mondja Raquel Diaz, a TMB társadalmi felelősségvállalásért, nőügyekért és sokszínűségért felelős igazgatója. – A terv aztán továbbfejlődött, és külön intézkedéseket foglalt magában az LMBTIQ+ fóbia leküzdése érdekében.”

Az InvestEU tanácsadó központ finanszírozásával a TMB segítséget kapott az EBB Tanácsadói Szolgálatának szakértőitől, valamint egy spanyol, portugál és német mobilitási és genderszakértőkből álló csoporttól a terv végrehajtásának erősítéséhez és a hatás mérésére alkalmas mutatók meghatározásához. „A TMB korábban már közzétett egy tervet a szexuális zaklatás és az LMBTIQ+ fóbia megelőzésére – mondja Manuel Pastor de Elizalde, az Európai Beruházási Bank városi mobilitási szakértője. – Nagyon előrehaladottak voltak, a terv viszont csak a korai szakaszában járt.”

Megbízható panaszkezelési mechanizmus kiépítése

A katalán kormány 2020-ban felmérést készített, amely feltárta, hogy a területén elkövetett összes bűncselekmény 17%-a a tömegközlekedésben történik, az áldozatok 60%-a pedig nő. A 16 és 25 év közötti nőknek 91,6%-a állította, hogy zaklatták a tömegközlekedésben. „Mindannyian tudjuk, hogy ilyesmi előfordul – mondja Carmen Niethammer, az Európai Beruházási Bank vezető genderszakértője. – A kérdés az, hogy miként javíthatjuk a panaszkezelési mechanizmusba vetett bizalmat.” Az EBB Tanácsadói Szolgálati felmérést végeztek a kérdéskör vizsgálata céljából, amely 2023-ban zárult le.

Flordea Di Ciommo, a projekttel foglalkozó külső tanácsadó csoport vezetője rámutat: „Amikor a közlekedés akadálymentességére gondolunk, mindig azt hisszük, az az utazási idő lerövidítésére vagy a fizikai hozzáférhetőségre vonatkozik, vagy arra, hogy van-e néhány percnnyire buszmegálló. Ezek a látható kritériumok. Ha azonban valakit megtámadnak, ha egy fiatal nőt megbámulnak vagy belekötnek, vagy akár hozzá is nyúlnak, akkor természetesen kerülni fogja a tömegközlekedést, ha egy mód van rá.”

A tanácsadók munkája nyomán megerősítést nyert, amit a TMB már korán felismert: a szexuális zaklatás megelőzése nemcsak társadalmi felelősségvállalás kérdése, hanem gazdaságilag is előnyös lenne a közösség számára.

A TMB és az EU bankja reméli, hogy a nemi alapú zaklatás megelőzéséről szóló terv mintaként fog szolgálni más régiók, városok és közlekedési vállalatok számára. „Az elképzelés az, hogy Barcelonát éllövasként állítsuk előtérbe – mondja Niethammer. – Megmutatva, hogy a nemi alapú zaklatás megelőzéséről szóló terv a közösségbe való befektetés, amely kézzelfogható gazdasági és üzleti előnyökkel jár, és elérve, hogy az Európai Unióban valamennyi projektünk ezt a modellt kövesse.”

“ **Mindannyian tudjuk, hogy ilyesmi előfordul** ”

ELGONDOLÁSOK

EGY MÉLTÁNYOS ÉS ZÖLD VILÁGTÉRKÉPHEZ

“ Teljes mértékben igazodunk az EU prioritásaihoz, és élen járunk az olyan kulcsfontosságú kezdeményezések támogatásában, mint a Global Gateway. Komoly technikai szakértelmünkkel számos országban mozdítunk elő összehangolt és hathatós „Európa együtt” kezdeményezéseket, szorosan együttműködve partnereinkkel. Folyamatban van helyszíni személyzetünk bővítése, emellett további termékeket és termékfunkciókat dolgozunk ki, igazodva a világ különböző részein fennálló körülményekhez és a sok helyen meglévő magasabb adósságteherhez. Gondoskodunk arról, hogy a vegyes finanszírozáshoz és a tanácsadási szolgáltatásokhoz rendelkezésre álló erőforrásainkat célzottan használjuk fel ott, ahol a legtöbbet számítanak. Ezenkívül szisztematikusan nyomon követjük az eredményeket és a fenntartható fejlődési célokhoz való hozzájárulásunkat, és beszámolunk róluk, a projektek értékelésétől azok lezárásáig, felhasználva élvonalbeli adicionalitás- és hatásmérési keretrendszerünket, valamint a fenntartható fejlődési célokhoz való pontos megfeleltetést. ”

Markus Berndt, az EBB Globál ügyvezetőigazgató-helyettese

“ A fenntartható fejlődés a jövőbe vezető út. Az EBB Globál azáltal, hogy vízügyi és szociális infrastruktúrát finanszíroz Jordániában és Tunéziában, vagy nemzeti parkok újjáélesztését finanszírozza Marokkóban, illetve az ipari szennyezésmentesítést Egyiptomban, az „Európa együtt” csapatával együttműködve egyengeti az utat a foglalkoztatás, a gazdaság és a humán tőke növekedése, valamint a környezettel való törődés előtt. ”

Kristina Kanapinskaite, az EBB Globál déli szomszédságon belüli állami szektorért felelős osztályvezetője

“ A Bank az orosz invázió óta létfontosságú támogatást biztosított Ukrajnának, több mint 2 milliárd eurót mozgósítva a helyreállítási erőfeszítések finanszírozásához. 2023-ban elindítottuk az „EU Ukrajnáért” kezdeményezést, hogy további forrásokat és tanácsadási támogatást mozgósítsunk a kritikus infrastruktúra újjáépítéséhez, kiemelt beruházások finanszírozásához, valamint a vállalkozások és a társadalom rezilienciájának fokozásához. Az EU bankja továbbra is kulcsszerepet fog betölteni Ukrajnában. Egyedülálló szakértelmünk és finanszírozási kapacitásunk – az Európai Bizottsággal szoros együttműködésben – támogatni fogja Ukrajna Európai Unióhoz való csatlakozását. ”

Lionel Rapaille, az EBB Globál bővítésért és szomszédságért felelős igazgatója

Az Európai Unión kívüli világ kevésbé stabil annál, mint amilyenek akár csak néhány évvel ezelőtt is gondolhattuk. Fejlesztési részlegünk, az EBB Globál az európai uniós szakpolitikai célokban meghatározott fenntarthatósági, fejlesztési, éghajlatvédelmi és digitalizációs célkitűzéseink konkrét, egész világra kiterjedő átültetése. Az EBB Globál projektjei, amelyek keretében a háborúban megrongálódott iskolák és kórházak épülnek újjá Ukrajnában, vagy amelyek az élelmezésbiztonságot támogatják Afrikában, mind egyazon célt szolgálnak – a szabadság, az emberi méltóság és a jogállamiság előmozdítását. Amikor ugyanis a jólét ezekkel az értékekkel párosul, akkor a határainkon túli jólét is olyan közös emberi növekedéssé válik, amely mindannyiunk javát szolgálja.

“ A feltörekvő piacokon és a fejlődő országokban gyakran hiányoznak az állami források a fejlesztési szükségletek kezeléséhez. Az EBB Globálnak jelentős szerepet kell betöltenie a projektek kockázatainak csökkentésében és magánszektorbeli befektetők bevonásában, előmozdítva a fenntartható fejlődési célok megvalósítását. A bevált környezeti, társadalmi és irányítási gyakorlatoknak való megfelelés biztosítása, valamint a fenntartható és felelős fejlődés előmozdítása révén hathatós projekteket emelünk olyan szintre, amely egyébként nem lenne megvalósítható. ”

Milena Messori, az EBB Globál vállalatfinanszírozással és horizontális tevékenységekkel foglalkozó részlegének megbízott igazgatója

ZÖLD MINTA AFRIKÁBAN

Kenya megújulóenergia-technológiát exportál, korszerűsíti a közlekedést, és ösztönzi az innovációt

Nairobi egyik legforgalmasabb útja felett egy gyalogoshídon állva Ann Masiga nézi, ahogy magántulajdonú minibuszok egész áradata szállítja haza az ingázókat a városkörnyéki otthonaikba. A levegő még néhány méterrel a forgalom fölött is telített a benzin- és dízelgőzzel. Masiga keményen dolgozik a kenyai kormánnyal azon, hogy rendet tegyen a szervezetlen személyszállítási szolgáltatások között és javítsa a levegőminőséget. „Jobb közlekedés, víz és energia: ezek mind fontos kérdések ebben az országban – mondja Masiga, az Európai Beruházási Bank Nairobiban dolgozó hitelezési tisztviselője. – A szegényes infrastruktúra vagy a rossz közlekedési rendszerek minden tekintetben akadályozó tényezők, ideértve a gyerekek iskolába történő eljuttatását, az álláshoz jutást, az élelmiszerhez jutást vagy a kórházba való eljutást. Nem fáradok bele abba, hogy ezeken dolgozzak, mert munkám kedvező hatással van számos kenyai átlagemberre.”

2023-ban Masiga egyik legnagyobb projektje egy új gyors tranzitbuszhálózat kialakítása volt a főváros számára. A jelenleg semmiféle hivatalos közlekedési rendszerrel nem rendelkező Nairobi hamarosan korszerű buszpályaudvarokat kap, peronokkal a könnyű fel- és leszálláshoz, jól megvilágított buszmegállókkal, járdákkal a gyalogosoknak és a kerékpárosoknak, valamint külön buszsávokkal a túlszűfolt főútvonalakon. A projekt részét képezi Kelet-Afrika egyik legelső tisztán elektromos autóbushálózata. **Masiga kulcsfontosságú tagja volt az Európai Beruházási Bank csapatának, amely előkészítette a 201 millió eurós hitelt ehhez az elektromos vonalhoz. A 2023 októberében aláírt ügyletnek része egy 32 millió eurós vissza nem térítendő támogatás az Európai Unió részéről.** „Valóban változást fogunk hozni Nairobi közszolgáltatási rendszerébe – mondja Masiga, akinek közszolgálati pályafutását édesanyja, Elizabeth Semo Masiga inspirálta, aki a nők oktatásának egyik úttörője volt Kenyában, emellett az Oktatási Minisztérium első női közigazgatási államtitkára. – Dominóhatást fog kiváltani, amely országszerte megváltoztathatja a közlekedési rendszereket.”

Az éghajlat és az innováció összekapcsolása Kenyában

Az új elektromos autóbushálózat megmutatja, mennyire szorosan összekapcsolódik Kenya jövője az éghajlatváltozás elleni fellépéssel és az innovatív technológiákkal. A megújuló energia tekintetében élen járó ország egyre többet ruház be környezetbarát technológiába, és ösztönzi a vállalkozásokat, hogy legyenek innovatívabbak és nézzenek körül a kontinensen, lehetőségeket és növekedést keresve. Az ország

“ **A geotermikus energia nélkül az ország nagyon nehezen elégitené ki villamosenergia-igényét** ”

kezdemenyezéseken dolgozik az élelmiszer-ellátás fellendítése, a kis gazdaságok támogatása, az export javítása, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek jobb befogadása terén. Az elektromos busz kulcsfontosságú üttér az előrettekintő Kenya testében. Abban a Kenyában, ahol a kukoricatermesztők mobilalkalmazások segítségével képzett szemmel járják a földeket a hozam növelése érdekében. Ahol a mangótermesztők a legkorszerűbb hűtőházi tárolási

technológiát alkalmazzák a termény eltárolásához. Az ország fejlett geotermikus erőművei pedig modellként szolgálnak az Afrika-szerte másolt megújulóenergia-programokhoz.

Ez az az innovatív Kenya, amely partnert talált az Európai Beruházási Bankban. Nairobi az EU bankjának regionális központja, közel 30 alkalmazottal, akik az EBB Globál fejlesztési részleg munkatársai. A kelet-afrikai

KÖZELKÉP KENYÁRÓL

központ Kenyát, Etiópiát, Szudánt, Dél-Szudánt, Ugandát, Ruandát, Burundit, Tanzániát, Eritreát, Dzsibutit és Szomáliát szolgálja ki. Az Európai Beruházási Bank az 1970-es évek közepe óta több mint 1,5 milliárd euró ruházott be Kenyában a megújuló energiába, a tiszta vízhez való hozzáférésbe, a városfejlesztésbe, a pénzügyi integrációba és a kisvállalkozásokba. A központ 2021-es létrehozása és az EBB Globál 2022-es létrejötte még inkább erősíti a Bank jelenlétét és a régió belüli hatását.

Innováció Kenya számára, amellyel átugorhatja az éghajlatszennyező szakaszt

Az ígéretes jövő biztosításához egyformán fontos az éghajlatváltozás elleni fellépés és az innováció, Európában és világszerte egyaránt. Afrikát azonban nagymértékben fenyegeti a globális felmelegedés. A kontinensnek több billió dollár értékű környezetbarát beruházásra van szüksége – Kenya pedig ennek az átmenetnek az élére kíván állni. Kenya a megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy átugorja a növekedés erősen szennyező ipari szakaszát, egy fenntarthatóbb társadalomra állva át. 2008-ban az ország létrehozta a „Vízó 2030” fejlesztési programot, amelynek célkitűzése, hogy 2030-ra 100%-ban megújuló energiát használjanak. **A megújuló források már most Kenya villamos energiájának több mint 90%-át biztosítják. Az ország rengeteget ruházott be vízerőművekbe és naperőműparkokba, de különösen a geotermikus energiába.** Kenyában a villamos energia több mint 40%-át geotermikus erőművek termelik meg.

Az 1950-es évek óta „Kenya az afrikai geotermikus fejlődés úttörője” – mondja Peketsa Mangi egy dús mező közepén állva a kenyai Nagy-hasadék völgyben, miközben háta mögött sűrű, fehér gőz pöfög elő hangosan a földből. Bár a vidéki Kenyában nőtt föl, füstös lámpásokkal megvilágított, áram nélküli házban, Mangi ma már az olkariai geotermikus erőműnek, a világ egyik legnagyobb geotermikus erőművének ügyvezető igazgatója. A Nairobi-tól körülbelül 120 kilométerre északra fekvő komplexum nagyrészt a Pokol Kapuja Nemzeti Park területén helyezkedik el. A nemzeti park a hatalmas szirtfalairól, szurdokairól, sziklaoszlopairól, természetes fürdőiről és a föld alatti mélységekből előtörő gőzoszlopairól ismert. A geotermikus energia a földkéreg Kelet-Afrikán keresztülfutó hosszú törésvonalain keresztül tör a felszínre, amelyek közelebb hozzák a felszínhez a magmát.

A minden oldalról gazdaságok és virágfarmok által szegélyezett olkariai geotermikus erőművek a Föld energiáját hasznosítják azáltal, hogy több ezer méterre lefúrnak a talajban, majd felfogják a gőzt és csővezetékeken keresztül elvezetik, hogy turbinák meghajtásával villamos energiát termeljen. A mintegy 70 négyzetkilométeren elterülő olkariai komplexumban mindenhol nagy fehér csövekben halad a víz vagy a gőz. A csövek cölöpökön helyezkednek el, hogy az állatok áthaladhassanak alattuk, sőt, hurkok is vannak bennük, amelyek lehetővé teszik, hogy a zsiráfok szabadon vándoroljanak. Reggelente a zsiráfok a geotermikus létesítmények közelében, a fák között reggeliznek. „A geotermikus energia nélkül az ország nagyon nehezen elégitené ki villamosenergia-igényét” – mondja Mangi.

Az Európai Beruházási Bank Kenya geotermikus erőműveinek egyik legnagyobb támogatója; az 1980-as évek óta több nagy beruházást is végrehajtott. Legutóbb, 2017-ben további aknákat és gőzgyűjtő rendszereket finanszírozott. A Bank emellett támogatta Afrika legnagyobb szélerőműparkját Észak-Kenya egyik forró és száraz vidékén, a Turkana-tó mellett. **Ehhez a szélerőműhöz 2014-ben 225 millió eurós hitelt írt alá, növelve a bizalmat és nagy lendületet adva az évtizedes projekt finanszírozásának. Az Európai Unió az EU–Afrika Infrastruktúraalapról 25 millió euróval járult hozzá a projekthez.** A területen most több mint 300 szélturbina áll, amelyek több mint egymillió otthont látnak el villamos energiával.

Anna Mwangi, az olkariai erőmű geofizikusa és az energiaágazatban dolgozó fiatal nő tevékeny mentora úgy látja, az ágazat jó lehetőséget kínál a nők számára az előrejutásra. Elmondása szerint a befogadás fontos téma a kenyai társadalomban és iparban, mivel ma már több nő száll síkra az egyenlő bánásmódot és az egyenlő munkáért. Mwangi közel 15 éve dolgozik a Kenya Electricity Generating Co. állami villamosenergia-szolgáltatónál. A nemekkel kapcsolatos attitűdök ez idő alatt is változtak, és még most is alakulnak. „Kenya nemcsak az energiaágazatban állt az élre – mondja –, hanem a nők e területen belüli szerepvállalásának erősítése és a nők erőforrásainak elismerése tekintetében is.”

Az innováció élelmiszerhez juttat

Számos új kenyai vállalat fogad el a nemek közötti egyenlőségre irányuló politikát – és ismeri fel egyéb társadalmi és környezeti intézkedések szükségességét. A Cold Chain nevű fejlett hűtőraktár, amely 2023-ban nyílt meg Tatuban, Nairobától mintegy 40 kilométerre, korszerű zöldenergia-politikával és a nők szerepvállalását elősegítő szociális tervvel is rendelkezik. A vállalat ösztönzi a nőket, hogy építsenek karriert az üzem bármely részlegén. Emellett előmozdítja a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek foglalkoztatását. A ragyogóan tiszta üzem energiahatékony anyagokból épült, és Dél-Afrikán kívül a legnagyobb ilyen típusú hűtőraktározási létesítmény a kontinensen.

Az Európai Beruházási Bank 2021-ben 15 millió eurós tőkebefektetésről írt alá megállapodást azzal az alappal, amely a tatui üzemet építette. Az ARCH Cold Chain Solutions East Africa nevű alap

„ Igazán büszke vagyok arra, hogy része lehetek ennek a hatásnak „

hűtőraktárokat épít a kontinens e részének különböző pontjain. Ezt a kelet-afrikai alapot egy európai uniós tagállamok által finanszírozott beruházási keret támogatta. Ez a tevékenység emellett fontos részét képezi Kenya azon törekvésének, hogy támogassa az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak egyik legfontosabb pontját – az éhezés felszámolását. Afrika egyes részein a hűtés hiánya miatt az élelmiszer több mint fele megromlik, mire megehetnék. Amikor a Cold Chain teljeskörűen üzemelni fog, banánt, almát, avokádót, baromfit és egyéb romlandó élelmiszereket fog tárolni. Övni fogja a

termékeket az éttermek számára, és segíteni fogja a gyógyszeripari vállalatokat, különösen azokat, amelyek Covid19-védőoltásokat tárolnak.

„Az élelmiszer-ellátás bizonytalansága rengeteg problémát okoz a társadalomban, és nagy hiány mutatkozik a hűtve tárolás terén – mondja Geoffrey Emungat, a tatui üzem létesítményüzemeltetője a hatalmas raktáron végigsétálva. – A kormány és a magánszektor tényleg keményen próbál dolgozni az élelmiszer-tárolás és -szállítás kockázatainak kiiktatásán, ez a létesítmény azonban a társadalomra és az éghajlatra is kedvező befolyást kíván gyakorolni. Igazán büszke vagyok arra, hogy része lehetek ennek a hatásnak.”

Innovációk a befogadó társadalmak ösztönzésére

A Nairobától körülbelül egyórás autótúra fekvő Machakosban működő Vert mangófeldolgozó vállalat egy másik olyan üzem, amely a társadalomra pozitív hatást gyakorolva terjeszkedik. A Vert az Equity Bank nevű kenyai hitelintézetől, a kis gazdaságok egyik legnagyobb támogatójától részesült hitelben. **Az Equity Bank 2019-ben 25 millió eurós ügyletet, majd 2020-ban egy további 25 millió eurós megállapodást írt alá az Európai Beruházási Bankkal.** Az ügyletek vissza nem térítendő európai uniós támogatásokat is magukban foglaltak, és a mezőgazdasági értéklánra irányuló eszköz részét képezték. Ez utóbbi program, amelyet az Európai Unió fedez, mezőgazdasági vállalatokat segít a korszerűsítésben, fejlesztve a kistermelők üzemeit, ösztönözve a befogadó társadalmakat és támogatást nyújtva a fiataloknak.

A Vert a Coca-Colához hasonló nagy italgyártóknak szállít be, és számos különféle szárított gyümölcsöt értékesít. Több mint 5000 kisméretű gazdasággal működik együtt. A környezetbarát működés érdekében magokat és mangóhéjat használ az üzemben lévő kazánok tüzelőanyagaként, és fotovoltaikus panelekkel csökkenti a nemzeti villamosenergia-hálózattól való függőségét. A vállalat külön hangsúlyt fektet a nők foglalkoztatására és a nők által vezetett gazdaságokkal való együttműködésre. „Kenya kedvező környezetet teremt a nőknek ahhoz, hogy jobban részt vegyenek a gazdaságban, és megmutassák, mire képesek” – mondja Jane Maina, a Vert ügyvezető igazgatója.

Innovatív biztosítás a legkisebb gazdálkodóknak

Az egyik vállalat, amely azáltal próbál növekedni, hogy innovatívabb, és a társadalom legfontosabb problémái közül igyekszik megoldani néhányat, a Pula, amely a legkisebb gazdaságok számára kínál biztosítási termékeket. A kisméretű gazdaságok tulajdonosainak gyakran nincs támogatási rendszerük, és gondot okoz számukra az éghajlatváltozás miatt kiszámíthatatlan csapadék, hőség és aszály. „Olyanokat célunk meg, akik

KÖZELKÉP KENYÁRÓL

a megélhetésükért gazdálkodnak, mindennapi fogyasztásra, és esetleg a terményeik egy részét eladják, hogy jövedelemhez juthassanak, amelyből a tandíjakat vagy otthonaik mindennapos fenntartását fizetik – mondja Faith Kinuthia, a Pula helyszíni műveletekért felelős igazgatója. – A biztosítás számos kockázattal szemben segít megvédeni ezeket a gazdálkodókat, beleértve a csapadékhiányt vagy a kártevőket, illetve a betegségeket. Amikor egy gazdaságban kártevők bukkannak fel és elpusztítják a terményeket, a gazdálkodónak nem marad semmije. Számos változás tapasztalható az éghajlatváltozásból adódóan.”

A kenyai kistermelők a munkaerő egyik legnagyobb hányadát teszik ki. A mezőgazdaság pedig a gazdasági tevékenységek, a foglalkoztatás és az export fő forrása. A mezőgazdaság foglalkoztatja a népesség több mint 40%-át, azon belül a vidéki lakosság 70%-át, Kenya bruttó hazai termékének pedig több mint 30%-át adja. Dominick Wanyoike egy aprócska kukoricatermesztő gazdaságot üzemeltet Nakuru megyében, ahol zömében öt hektárnál kisebb területeket művelő kistermelők élnek. „Miután nemrégiben volt egy év, amikor vártuk a szokásos esőt, de az egyáltalán nem jött, úgy döntöttünk, biztosítást kötünk – meséli Wanyoike. – A ténylegesen betakarított termény nagyon csekély volt, az életünk egyre nehezebb lett, a fokozódó aszály pedig kihívásokkal járt.”

A Pula 2015-ben indította útjára Kenyában a mezőgazdasági kistermelők számára kínált biztosítási termékeit, jelenleg pedig a régió más országaiban terjeszkedik. A vállalat a biztosítást a vetőmag és a műtrágya költségébe építi bele, vagy kormányzati támogatásokon keresztül kínálja. Ezáltal a termelők számára a biztosítás költsége alacsony. A termelők akkor részesülnek kártalanításban, ha termésük bizonyos szint alatt marad. **A Pula a Tlcom kockázattólke-vállalat Afrika Alapjából kapott támogatást, amely a bővítési szakaszban lévő technológiai vállalatokra összpontosít. Az Európai Beruházási Bank a Tlcom kulcsfontosságú befektetője. A Bank 2016-ban 10 millió eurós befektetést írt alá, és jelenleg mérlegel egy további befektetést még több új afrikai vállalkozás segítése céljából. Ez a befektetés az Európai Bizottság által finanszírozott „Boost Africa” eszköz részét képezi.**

Inspiráló közlekedési változások Kenya-szerte

A kistermelőket oly kedvezőtlenül érintő éghajlatváltozás hasonlóképpen jelentős tényező az ország kiemelt városfejlesztési projektje – az új autóbuszrendszer és annak teljes mértékben elektronikus vonala – mögött meghúzódó elgondolásokban. Nairobi útjai gyakran zsúfoltak, és csúcsidőben a forgalom lépésben halad. Kevés városi busz létezik, villamos és metró nincs, a vasúti szolgáltatás pedig kezdetleges, ezért a legtöbben magántulajdonú kisbuszokkal vagy „matatu” nevű buszokkal közlekednek, vagy a saját autójukat használják. Ahogy a város lakossága nő, úgy növekednek a dugók, az utazási idők, valamint a zaj és a légszennyezés is. „A kormány valóban várákozással tekint az autóbushelyzet javítása elé – mondja Joseph Kochalle, Nairobi Nagyvárosi Terület Közlekedési Hatóságának közlekedésmérnöke. – Nairobiban nehéz hazajutni vagy utazást tervezni.”

Egyik este Carolyne Omondi egy forgalmas főútvonal szélén áll óvatosan Nairobi központjában, várva, hogy egy hosszú munkanap után megkezdje hosszú hazaújtját az informális Kibera lakónegyedbe. Gépkocsik, furgonok, teherautók és kamionok haladnak el szorosán mellette, miközben buszt keres. A legtöbb ingázóhoz hasonlóan Omondi hosszú sorokban és nem biztonságos körülmények között várakozik, hogy felszállhasson egy matatura, amely gyakran öreg, rozoga és kényelmetlen. „Ha lenne jobb busz és közlekedés, az nagyban segítené az életemet” – mondja.

“ Miután nemrégiben volt egy év, amikor vártuk a szokásos esőt, de az egyáltalán nem jött, úgy döntöttünk, biztosítást kötünk ”

SOHA NEM HAGYJUK ŐKET MAGUKRA

Az EU bankjának támogatása a kórházaktól kezdve a közlekedésig segíti az ukrajnai városokat a vízhez, a villamos energiához, a fűtéshez és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés fenntartásáért folytatott küzdelmükben

A mikor megkérlik, hogy sorolja fel, milyen nehézségekkel küszködik a háború idején egy ukrajnai kórház, Maria Bobkova azt se tudja, hol kezdje. „Mindenhon problémák vannak, a kórház földszinti bejáratától egészen a tetőig – mondja a 71 éves Bobkova, az odesszai 8. számú kórház főorvosa. – Nagy kórház vagyunk, számos épülettel, és mindegyiknél szükség lenne tatarozásra.”

Az Ukrajna déli partvidékén fekvő Odesszát az elsők között érték bombatámadások, amikor Oroszország 2022 februárjában inváziót indított. Az odesszai kórházaknak nehézséget okozott az áramellátás folyamatos biztosítása, valamint az eszközellátás és az orvosi személyzet fenntartása. Az olyan kórházak, mint a 8. számú, amely 1964-ben épült és egyszer sem esett át felújításon, már a háború előtt is számos javításra szorult. Azért, hogy segítse Bobkovát és munkatársait a hiányosságok pótlásában, **az EBB Globál – az Európai Beruházási Bank fejlesztési részlege – 600 000 EUR összegű hitelt folyósított a 8. számú kórház magasan képzett szakembereiről híres poliklinikai részlegének helyreállítására.** Ennek eredményeképpen a kórház 2023 júliusában befejezte a főbb felújítási munkálatokat: új bútorokat vásárolt, megjavította az alapozást, további speciális helyiségeket és új áramellátást alakított ki, szigetelte a falakat, és új tetőt készíttetett a beázások megszüntetése érdekében. Nagy teljesítményű generátorokat telepítettek, hogy a háború miatti áramszünetek idején biztosítsák a villamos energiát. „Teljesen más kórházunk lett – mondja Bobkova. – Sokan nem is hitték, hogy háború idején ilyen változások lehetségesek.”

Az ellátás számos városban bizonytalan

Az Európai Beruházási Bank a háború kezdete óta havonta hagyott jóvá Ukrajna-szerte sürgősségi finanszírozást, különösen az infrastruktúrához, ideértve például az elektromos vezetékeket, a fűtési rendszereket, a vízellátást, a kórházakat, az iskolákat, az utakat, a vasutat, a villamosokat, a hidakat és a közösségi központokat. A háború súlyos károkat okozott a lakosok vízhez, villamos energiához, fűtéshez, egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseiben. Sok keleti városban, ahol intenzív harcok folynak, bizonytalan a vízellátás, a fűtés és az áramellátás.

„Mindig nehéz polgármesterekkel tárgyalni, mert sose tudom, mennyire rossz a helyzet – mondja Violaine Silvestro von Kameke, az Európai Beruházási Bank ukrajnai projekteken dolgozó vezető hitelezési tisztviselője, aki folyamatosan tartja a kapcsolatot számos polgármesterrel. – Amikor a polgármesterek velem beszélnek, gyakran óvóhelyen tartózkodnak vagy arra ügyelnek, hogy ne legyenek ablak közelében. Időnként ellenőrzik, hogy biztonságban vannak-e a családtagjaik. Beszélgetésünk közben gyakran van légiriadó, és akkor gyorsan le kell menniük egy óvóhelyre. Mondani szoktam a polgármestereknek, hogy csodálom kitartásukat, és soha nem hagyjuk őket magukra.”

Új beruházási alap a kiemelt ágazatoknak

Az Európai Beruházási Bank legutóbbi támogatásának középpontjában egy szakosodott beruházási eszköz áll, az úgynevezett „EU Ukrajnáért” (EU4Ukraine) Alap. Az alap minden ágazatban segítséget nyújt, beleértve a magánszektorbeli kockázati tőke-befektetéseket is. **Az uniós tagállamok több mint 400 millió euró ajánlottak fel az EBB Globál ezen alapjába** olyan ágazatokra irányulóan, mint az egészségügy, a közlekedés, az oktatás, a kiberbiztonság, a kritikus szociális infrastruktúra, valamint a magánszektor.

„ Sokan nem is hitték, hogy háború idején ilyen változások lehetségesek „

Az Európai Beruházási Bank Ukrajna számára biztosított támogatása magában foglal továbbá: egy 2023-ban jóváhagyott hitelgarancia-csomagot, amely lehetővé teszi az Európai Beruházási Bank számára **100 millió EUR összegű új finanszírozás nyújtását; 100 millió eurós technikai segítségnyújtást**, segítve Ukrajnát a helyreállítási projektek előkészítésében; **egy 2022 elején biztosított első helyreállítási csomagot közel 700 millió EUR értékben** Ukrajna azonnali megsegítésére, amelyet európai uniós garancia fedez; **egy 2022 végén az Európai Bizottság támogatásával biztosított 1,6 milliárd eurós összeget** vasútvonalak, közutak, hidak és számos különböző városi épület és lakás sürgősségi helyreállítására; valamint **4 milliárd eurót a háború alatt más európai országokban élni kényszerülő több mint 6 millió ukrán megsegítésére.**

„Folyamatosan érkeznek hozzánk megkeresések a városoktól azzal kapcsolatban, hogy mit kell beszerezni, és próbáljuk kitalálni, hogyan indíthatók el a projektek és mi a legfontosabb” – mondja Heinczinger István, az Európai Beruházási Bank vezető közlekedési szakértője, aki ukrán városokat segít villamos-, metró-, trolibusz- és autóbuszflottájuk korszerűsítésében. 2007 óta a Bank több mint 2,7 milliárd eurót ruházott be ukrainai közlekedési projektekbe, és ez az összeg a háború idején tovább emelkedik.

Napi kapcsolat az ENSZ szakértőivel

A munka elvégzése érdekében az Európai Beruházási Bank szoros kapcsolatban áll az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjának Ukrajna-szerte dolgozó projektmenedzsereivel, köztük Igor Kisztenyov-Kavkazkijjal. Az EBB hitelezési tisztviselői vagy mérnökei heti vagy időnként napi kapcsolatban állnak az olyan szakértőkkel, mint Kisztenyov-Kavkazkij. „Az általunk végzett helyreállítási munka kulcsfontosságú az állam stabilitásához és a lakosság nehéz időkben történő támogatásához – mondja Kisztenyov-Kavkazkij, akinek technikai koordinációs ENSZ-csoportja részben a kelet-ukrajnai Donyec-medencében található Kramatorszkba van kihelyezve, amely az egyik fő terület, ahol az orosz invázió elkezdődött. – Sürgetően szükséges az újjáépítés.”

Az újjáépítés és a helyreállítás során a prioritások közé tartoznak az iskolák és a gyermekek. Az Európai Beruházási Bank 1 millió eurós hitele segítette helyreállítani a V. I. Vernadszkij általános iskolát a kelet-közép-ukrajnai Sisaki településen. Az iskola 2023 szeptemberében nyitotta meg újra kapuit 466 diákja, köztük olyan családok gyermekei előtt, akiknek arrébb kellett költözniük a keleti határ közelében dúló harcok elől. „Türelemeseknek kell lennünk – mondja Inna Hamcsuk, egy szintén az Európai Beruházási Bank finanszírozásával helyreállított másik iskola történelemtanára. – Minden ukrainai gyermeknek joga van a magas színvonalú oktatáshoz, de most ez nagyon nehéz.”

KIS VÁLLALKOZÁSOK A NAGY FOLYÓNÁL

Egyiptom célja: egymillió új kisvállalkozó, kevesebb nagyvárosi dugó és több elektromos közlekedés – valamint a Níluson lefolyó víztömeg jobb felhasználása

Rasa Mohamedet barátai és családtagjai figyelmeztették, hogy gazdasági problémák idején ruhaboltot nyitni túl kockázatos. Ő azonban már évek óta tervezte ezt a lépést. Így amikor jóváhagyták számára a vállalkozói kölcsönét, nem habozott. „Egyiptomban sokan szeretnék hozzám hasonlóan ugyanezt csinálni – mondja Mohamed, aki 100 000 egyiptomi font (3000 EUR) összegű kölcsönt vett fel 2022-ben, hogy Kairó központjától mintegy 40 kilométerre nyugatra boltot nyisson, ahol modern női ruhákat, gyerekruhákat és abajákat árul; az utóbbi egy egyiptomi nő által viselt hosszú ruha, amelyet a hagyományos kulturális minták ihlettek. – Az emberek csak az ilyen támogatásra várnak. Pénzügyi segítség nélkül túl nehéz ilyesmibe belefogni, különösen ha nehéz idők járnak.”

A kis- és középvállalkozásoknál meglévő munkahelyek a teljes egyiptomi foglalkoztatás közel 75%-át adják, ezért gazdasági problémák esetén sokak megélhetése kerül veszélybe. Az ország 2023-ban növekvő adóssággal, inflációval és árfolyamromlással küszködött. **Válaszképpen a kisvállalkozások támogatását helyezték középpontba. Egyiptom célja, hogy ebben az évtizedben egymillió férfi és nő indítson új vállalkozást, ehhez pedig képzést és pénzügyi tanácsadást kínál a fiataloknak.** A segítségnyújtás még sürgetőbb azután, hogy a Covid19-világjárvány során rengetegen veszítették el állásukat.

Kleopátra, Tutanhamon és a nagy piramis hazájának egy nagy fejlődő ország megannyi kihívásával kell szembenéznie, kezdve attól, hogy munkát kell találni az egyre növekvő fiatal népességnek, egészen odáig, hogy kezelni kell az éghajlatváltozás hatásait és az ahhoz hozzájáruló szennyezést. Ezeket az akadályokat Egyiptom a kisvállalkozásokba történő beruházással, valamint olyan nagy infrastrukturális projektekkel igyekszik kezelni, amelyek javítják a vízellátást, a szennyvízelvezetést, az öntözést és a mezőgazdaságot, továbbá csökkentik az elavult gyárakból és közlekedési rendszerekből származó kibocsátást.

Az Európai Beruházási Bank 1979 óta több mint 15 milliárd EUR összegű beruházással támogatta ezeket a projekteket, jelentős részben vissza nem térítendő európai uniós támogatások vagy hitelgaranciák segítségével. 2023 októberében az EU bankjának kairói irodája regionális központtá vált, amely Észak-Afrikát és a Közel-Keletet szolgálja ki. Az iroda a Bank Európai Unión kívüli műveleteket kezelő EBB Globál részlegének kulcsfontosságú fiókja. A Bank beruházásai a nagy vízvezetékrendszerektől az olyan hitelekig terjednek, amelyeket az egyiptomi bankok azután továbbhiteleznek az olyan kisvállalkozóknak, mint Rasa Mohamed, akinek üzletét egy sokkal nagyobb hitel fedezi, amelyet az Európai Beruházási Bank biztosított a mikrofinanszírozásra szakosodott Banque du Caire számára.

A közlekedés leválasztása a szennyezésről

Egyiptom állami és magánszektora emellett beruház a zöld átállásba, a körforgásos gazdaságba, a megújuló energiába és a korszerű mezőgazdasági gyakorlatokba. A szelektív hulladékgyűjtők ma már általánosak Egyiptom legnagyobb városainak egyes részein. Még a bankautomaták is kérik a felhasználókat, hogy a bolygó védelmében ne nyomtassák ki a bizonylatot. „Végző soron mindannyian ezen a bolygón élünk, úgyhogy meg akarjuk mutatni a világ többi részének, hogy gondunk van rá” – mondja Mohamed Wael Nasszer, egy nagy egyiptomi nyomdavállalat, a Roto House termékfejlesztési vezetője; ez a vállalat 2020-ban a Bank of Alexandria 2,5 millió eurós hitelének segítségével jelentős beruházást hajtott végre, hogy

KÖZELKÉP EGYIPTOMRÓL

csökkentse Kairó melletti üzemének oldószer-kibocsátását. A Roto House finanszírozását az tette lehetővé, hogy **az Európai Beruházási Bank 2018-ban 20 millió eurós kerethitelt hagyott jóvá a Bank of Alexandria számára kisvállalkozások segítésének céljára, majd 2023-ban hasonló hitelt biztosított 15 millió EUR összegben.** „Az ilyen típusú beruházás nagyon költséges, de kölcsönösen előnyös számunkra – mondja Nasszer. – Ha az ügyfelek tudják, hogy odafigyelünk a környezetre, az segíti a vállalkozásunkat, egyidejűleg pedig segíti az éghajlatváltozás kezelését. Ma már nem károsítjuk az ózonréteget.”

Az éghajlatváltozás és a környezet témája fontos a Kairóhoz hasonló egyiptomi nagyvárosok számára. Város- és országszerte nagy infrastrukturális projekteket terveznek a közlekedési dugók és a szennyezés elleni küzdelem jegyében, beleértve további elektromos meghajtású metróvonalakat, a világ egyik leghosszabb elektromos egysínű vasútvonalát, egy nagy sebességű elektromos vonatot, valamint egy új városi autóbuszrendszert. A cél: ingázók millióinak áttelése az autókból a tömegközlekedésre. „Az igazat megvallva, a metró Egyiptom egyik legnagyobb projektje” – mondja Walid Al-Arif Billah, egy információs rendszerek szakon nemrégiben lediplomázott úszóedző, a kairói 3-as metró peronján várakozva. **Ez a vonal a hálózat legmodernebb része, és az Európai Beruházási Bank 600 millió eurós hiteléből készült el.** „A metró úgy alakították ki, hogy nagyon egyszerű, biztonságos és mindenki számára könnyen használható legyen. És ott vannak a jegyárak is, amelyek a legtöbb ember számára még mindig megfizethetőek.”

“ Ma Kairóban sokan el sem tudják képzelni az életet metró nélkül ”

Kairó metróhálózata 1987-ben jött létre, a maga nemében az elsők között Afrikában és a Közel-Keleten. Több metróvonal naponta több millió utast szállít. Az Európai Beruházási Bank segítette a metró számos részének bővítését, és egyéb jelentős közlekedési projektekhez is segítséget nyújtott az elmúlt bő négy évtizedben. **2021-ben a Bank bejelentette, hogy öt év alatt több mint 1 milliárd eurót fektet be kairói és alexandriai metró- és villamosprojektekbe.** A hármas vonal van annyira korszerű, mint bármely más metró a világban, légkondicionálással, biztonsági megoldásokkal és világítással, korszerű jegypénztárakkal és a nők számára fenntartott külön kocsikkal. 2023-ban a Bank egy új beruházáson dolgozik a kairói metró 1-es vonalának meghosszabbítása és korszerűsítése céljából. „Ma Kairóban sokan el sem tudják képzelni az életet metró nélkül – mondja Ahmed Beltagui, az Európai Unió kairói irodájának energetikai és közlekedési területtel foglalkozó mérnöke. – Gazdasági szempontból a metró nagyon fontos a torlódások csökkentéséhez és a munkába való eljutás segítéséhez. Emellett azonban rengeteg időt is megspórol az embernek. Kairóban nehéz busszal utazni.”

Megoldások Alexandriának

Alexandria hasonló problémákkal küzd a dugókat és a szennyezést illetően. A város számos utcája szűk, és tömve van autókkal, háromkerékű riksákkal, valamint sárga-fekete orosz Lada taxikkal. A vasútvonalak és a villamoshálózat régiek, állapotuk romlik. A mintegy 5 milliós Alexandriát gyakran ellepi a turisták, ami még inkább megnehezíti a mobilitást. „Nem könnyű közlekedni, különösen turistaszézonban, mert mindenütt kocsik vannak – mondja Walid Maneb, hivatásos alexandriai bűvár, miközben egy étteremben teázik a Shatby negyed strandján, a város számos hosszú, aranylós homokos partszakaszának egyikén. – Ebben a városban mindenki számára nagy segítséget jelentenek a jobb vonatok és villamosok.”

Az Európai Beruházási Bank 2023 szeptemberében 750 millió EUR összegű hitelt hagyott jóvá közel 22 kilométernyi alexandriai elővárosi vasútvonal rehabilitációjához, új vasúti kocsik beszerzésével, az állomások felújításával, új sínparók kiépítésével és a dízelmozdonyok villamos meghajtású rendszerekre történő átalakításával. Ezt 2020-ban már megelőzte egy 138 millió eurós hitel egy 13,8 kilométeres alexandriai elektromos villamosvonal fejlesztésére, amely új kocsikat és hajtóműveket is magában foglalt. A város több

mint 30 kilométernyi villamoshálózata az 1860-as évekre nyúlik vissza, és a rendszer számos része korszerűsítésre szorul. „Csökkentenünk kell a gépjárműforgalmat Alexandriában, ugyanakkor számos különböző nézőpontból kell kezelnünk a problémákat – mutat rá Fatma Rasad, az egyiptomi Közlekedéstervezési Hatóság gazdasági tervezésért felelős főigazgatója, miközben globális fejlesztési partnerek egy csoportjával felszáll egy kopott dízelvonatra egy előregedő és dőcögős elővárosi vonalon, amelyet az elkövetkező években lecserélnék. – Hosszú út áll előttünk, de bizakodó vagyok, hogy a közeljövőben nagymértékben fog csökkenni a forgalom és a szennyezés.”

A Nílus ajándéka

Egy másik nagy infrastrukturális probléma Alexandriában és az ország más részein a vízellátás. A népességnövekedés, az éghajlatváltozás és regionális viszályok rontják a vízellátást. Az egyiptomiak az ivóvíz és az öntözés tekintetében 90%-ban a Nílus folyóra támaszkodnak. Az országot olykor „a Nílus ajándékának” nevezik, mert a folyó nélkül területének túlnyomó része sivatag lenne. Napjainkban Egyiptom egyike a világ leginkább vízszűkében lévő országainak; az egy főre jutó vízi erőforrások szintje lényegesen elmarad a globális átlagtól.

Az Európai Beruházási Bank világszerte a vízügyi projektek egyik legnagyobb beruházója – csak Egyiptomban több mint 1 milliárd EUR összegben nyújtott hitelt ebben az ágazatban. **2018-ban az Európai Unió 25 millió eurós vissza nem térítendő támogatást hagyott jóvá, az Európai Beruházási Bank pedig 214 millió eurós hitelt írt alá Egyiptommal a Nílus-delta szennyezettségének csökkentése**, valamint a vízellátás, a szennyvízelvezetés és a hulladékkezelés javítása **céljából**. Ez a beruházás „a Kitchener-csatorna kitarításának projektje” néven ismert. Ez a csatorna – a legszennyezettebb egyiptomi csatornák egyike – szennyvízkezelő létesítmények hosszú sorából áll, és mintegy 70 kilométeren át vezet végig a Földközi-tengertől nem messze fekvő kisvárosokon. A csatorna kitarítására és a szennyezés tengerbe ömlésének megelőzésére irányuló terv egy európai uniós program része, amely számos földközi-tengeri országban javítja a vízgazdálkodást. „A víz mindenkinek fontos, de Alexandriában különösen – mondja Maneb, a bűvár. – Csak nézzenek körül: a tiszta víz munkahelyeket biztosít, táplál minket, és turisták millióit vonzza.”

„Be kell ruháznunk a bolygóba”

Mohamed Wael Nasszer, a Kairótól mintegy 40 kilométerre nyugatra fekvő Gíza egyik ipari parkjában működő Roto House nyomdavállalat termékfejlesztési vezetője azt meséli, munkatársai néha már unják, hogy hányszor beszél a tiszta víz egyiptomi jelentőségéről vagy a környezetvédelemről és a globális felmelegedés elleni küzdelemről. Nasszer képviselte a vállalatot az ENSZ 2022. évi éghajlatváltozási konferenciáján. Úgy látja, hogy a Nílus vízének minőségére eddig nem fordítottak figyelmet, az ország az élelmiszerek túlnyomó részét importálja, az egyiptomi gazdaságot és mezőgazdaságot pedig a legtöbb országhoz képest jobban veszélyezteti az éghajlatváltozás. „Remélem, hogy más vállalatok követni fogják éghajlatvédelmi lépéseinket, és mások is hisznek a bolygó megóvásában – mondja Nasszer, akinek vállalata az egyik legnagyobb csomagcímkézési és nyomdavállalat Egyiptomban. – Be kell ruháznunk a bolygóba is. Gondoskodnunk kell arról, hogy a bolygó rendben legyen.”

Nasszer telerakta a Roto House gyárának tetejét fotovoltaiikus panelekkel, amelyek a vállalat villamos energiájának több mint 10%-át biztosítják. A vállalat tartályokból, csövekből és szellőztetőcsövekből álló új gázmosórendszere eltávolítja a káros vegyi gőzöket, mielőtt azok a szabadba kerülnének. A rendszer emellett csökkenti az üzemben a vegyi anyagok szagát, és segít a légzőszervi problémák megelőzésében.

A Bank of Alexandria részére nyújtott legutóbbi hitel, egy 2023-ban végrehajtott 15 millió eurós pénzügyi művelet hasonló ahhoz, amely fedezetet biztosított a Roto House valamennyi környezetvédelmi fejlesztéséhez. A Zöld Energia Finanszírozási Eszköz (GEFF) keretében nyújtott hitel a zöld energia bevezetésében hivatott segíteni az egyiptomi vállalatokat. A Bank of Alexandria számára nyújtott mindkét hitelnek részét képezte az Európai Unió által biztosított technikai segítségnyújtási támogatás a zöld beruházások felgyorsítása érdekében.

KÖZELKÉP EGYIPTOMRÓL

A befogadás és a mikrofinanszírozás előmozdítása

Az ország egyik legnagyobb mikrofinanszírozó szervezete, a Banque du Caire előmozdítja a befogadást, a közösségfejlesztést és a vállalkozói szerepvállalást. Az Európai Beruházási Bank 2023 februárjában 70 millió eurós hitelt írt alá a Banque du Caire bankkal, segítve abban, hogy több hitelt nyújtson a nehezen finanszírozáshoz jutó kisebb vállalkozóknak Kairó és Alexandria térségében. Előfordul, hogy akkor is jóváhagynak egy mikrofinanszírozási hitelt, ha a pályázó nem felel meg maradéktalanul a feltételeknek, feltéve, hogy a kirendeltség tisztviselője jóváhagyja az ügyletet. A kirendeltségi tisztviselők a barátokkal és a szomszédokkal folytatott beszélgetések révén és rengeteg papír áttanulmányozásával ellenőrzik a pályázók minőségét.

Serif Szajed 2023 januárjában vett fel 70 000 egyiptomi font (2100 EUR) összegű hitelt a Banque du Caire banknál egy nagyobb kávézó megnyitása céljából. A kávézó Október Hatodika városban található – egy új sivatagi városban, ahol diákok, fiatal felnőttek és más országokból, köztük Szíriából és Irakból érkezettek élnek. Szajed új vállalkozásának neve „Hegyi farkasok” (Zeaab El-Gabal) kávézó, egy híres egyiptomi tévésorozat után, amely Egyiptom déli régiójának életét és hagyományait mutatja be, ahol Szajed felnőtt. Ebben a felső-egyiptomi régióban az emberek nehezen jutnak hitelhez, mert kockázatosabbnak tekintik őket, mint a nagyobb városokból, például Kairóból vagy Alexandriából származókat. Szajed számára ez már a második hitel volt, amelyet a Banque du Caire biztosított. Új kávézójában négy alkalmazott dolgozik és körülbelül öt tucat ember fér el. „Az enyémhez hasonló kis projektek nagy vállalkozások vetőmagjai – mondja Szajed. – Ha a kisvállalkozások képesek finanszírozáshoz jutni, akkor egy napon nagyokká válhatnak. Mindannyian nulláról indulunk. Senki sem nagyban kezd.”

“ **A tiszta víz munkahelyeket biztosít, táplál minket, és turisták millióit vonzza** ”

ZÖLD X-FAKTOR

A Belgrád–Niš vasútvonal korszerűsítéséhez nyújtott jelentős finanszírozás lendületet ad a regionális összeköttetéseknek, a kereskedelemnek, a növekedésnek és az uniós integrációnak

A régi álom, hogy vonatok suhannak végig a Nyugat-Balkánon, hamarosan valóra válhat. **A szerbiai X. folyosó Belgrád–Niš szakaszához biztosított 2,2 milliárd EUR összegű uniós pénzügyi csomag bizonyítja, hogy a régió sínen van.** Ezeknek a forrásoknak köszönhetően a két szerb város közötti utazás kevesebb mint két órába telik majd, akár 200 km/h sebesség mellett. Jelenleg ez vonattal legalább hat óra, kocsival nagyjából három. „A vasútvonal 1884-es megépítésekor nyolc órába telt az út, ma hat és fél órát vesz igénybe – mondta Aleksandar Vučić szerb elnök az uniós finanszírozás bemutatásakor Belgrádban, 2023 februárjában. – Az elmúlt 130 évben semmi nem változott. Most viszont európai uniós segítséggel megváltoztatjuk Szerbiát.”

Az első 82,8 millió eurós beruházási támogatás egy Belgrádból Nišbe tartó vonaton jött létre az Európai Beruházási Bank és a szerb építésügyi, közlekedési és infrastrukturális minisztérium között, a szerb kormány, az Európai Unió, valamint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank tisztviselőinek jelenlétében. Az Európai Unió 598 millió euróig terjedő összeget fog biztosítani vissza nem térítendő támogatás formájában, ami az eddigi legnagyobb adomány lesz, amelyet az EU egyetlen szerbiai projekthez nyújt. **A csomagnak emellett része egy 1,1 milliárd EUR összegű hitel az Európai Beruházási Bank részéről,** valamint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank 550 millió eurós hitele.

„Azért választottuk ki ezt a projektet, mert ez megváltoztathatja a tényleges helyszíni viszonyokat a szerbiaiak számára, a Szerbia déli részén élők számára, és ezáltal az egész régió számára is” – mondta el Várhelyi Olivér, a csatlakozási tárgyalásokért felelős uniós biztos. „Ez a vasút ugyanis növekedést és munkahelyeket hoz magával – tette hozzá Várhelyi –, ez a vasút beruházásokat hoz Szerbia déli térségébe, ahol azokra a leginkább szükség van. Egyúttal azonban elhoz egy új Szerbiát és egy új régiót is.”

Fenntartható támogatás a helyi partnereknek és zöld projekteknek

Amikor elkészül, az új vasút évente várhatóan több mint 2,3 millió utast fog kiszolgálni, és 9,4 millió tonna teherátut fog szállítani, új üzleti és foglalkoztatási lehetőségeket teremtve.

Az EBB Globál – az EU bankjának Európai Unión kívüli műveletekért felelős részlege – 1,1 milliárd eurót hagyott jóvá erre a nagyszabású beruházásra, amely fellendíti az Európai Unió és a Nyugat-Balkán közötti kulcsfontosságú összeköttetést, és összekapcsolja Európa középső részét a görögországi Szalonikival és a bulgáriai Szófiával. Az ügylet az Európai Unió Nyugat-Balkánra vonatkozó 30 milliárd EUR értékű gazdaságélénkítési és beruházási tervének része, amelynek célja, hogy a régió GDP-jének egyharmadát kitevő értékben beruházásokat mozgósítson a közlekedés, az energia, valamint a zöld és digitális átállás területén, fenntartható növekedés és munkahelyek teremtése érdekében.

Az Európai Beruházási Bank több mint 1,2 milliárd eurót ruházott be a vasúti ágazatba, amivel a régió belüli közlekedési ágazat egyik legnagyobb finanszírozójává vált, támogatva a gazdasági együttműködést és a konnektivitást.

“ Európai uniós segítséggel megváltoztatjuk Szerbiát ”

Biztonságosabb, zöldebb és hatékonyabb utazás Szerbiában

A Belgrád és Niš közötti vasút rehabilitációjával javulni fognak Szerbia összeköttetései más európai vasúthálózatokkal. Ez elő fogja segíteni a gyorsabb teherszállítást, és lényegesen lerövidíti a munkába járáshoz szükséges időt. Mivel a vasút tiszta közlekedési mód, a vasúti rendszer korszerűsítése a tisztább környezethez is hozzájárul. „A vasúti infrastruktúra modernizálása és a vasúti közlekedés biztonságosabbá és hatékonyabbá tétele az egyik prioritásunk a Nyugat-Balkánon, és kulcsfontosságú tényezője a régió gazdasági fejlődésének – mondta el Matteo Colangeli, az EBRD Nyugat-Balkánért felelős igazgatója. – Régóta elkötelezetten támogatjuk a szerbiai vasúti ágazatot, és örömmel fogunk össze az Európai Unióval és az Európai Beruházási Bankkal e mérföldkőnek számító projekt vonatkozásában.”

Az Európai Unió által Szerbiában finanszírozott közlekedési projektek célja az összeköttetések javítása és ezáltal a gazdasági integráció fokozása – ideértve Szerbia régiós integrációját, valamint a régió európai uniós integrációját. A projektek hozzájárulnak a vasúti reformhoz, valamint egy korszerű, költséghatékony közúti infrastruktúra bevezetéséhez.

A FÖLDRENGÉS UTÁN

Marokkó új oktatási infrastruktúrába ruház be, és kezeli a társadalmi egyenlőtlenséget a földrengés sújtotta vidéki területeken

2023. szeptember elején 6,8-as erősségű földrengés rázta meg a marokkói Al-Hauz régiót, elpusztítva 50 000 otthont és súlyos károkat okozva 1000 iskolában, amelyek közül sokat le kellett bontani. A katasztrófa által legsúlyosabban érintett vidékeken élő tanárok és diákok elveszítették otthonukat, és nagymértékben megrongálódott iskolaépületekben voltak kénytelenek aludni, amelyek már a földrengés előtt is súlyosan le voltak pusztulva. Miközben Marokkó bruttó hazai termékének mintegy 5%-át költi oktatásra, a jelenlegi források nem elegendőek a 8022 általános iskolából álló hálózat karbantartásához, fejlesztéséhez és bővítéséhez, különös tekintettel a vidéki térségekre.

Marokkó már eleve tervbe vette új infrastruktúra építését nemzeti szintű törekvéseinek részeként, amelyek célja az oktatás javítása a távoli területeken – például az Atlasz hegységben –, ahol a tanulmányi teljesítmény elmarad az ország többi részétől. A földrengés után az Oktatási Minisztérium felgyorsította az építési engedélyeztetési eljárást, hogy 2023 végén megkezdődhessen az építkezés. „Ez a projekt gyökeres változást hoz a marokkói oktatásban – mondja Didier Bosman, a projekt Európai Beruházási Bank általi finanszírozásán dolgozó vezető építész. – A marokkói Oktatási Minisztérium számára kiemelt prioritás, hogy csökkentse a szakadékot a városi és a vidéki térségek között.”

Az Európai Beruházási Bank 102,5 millió eurós hitelt nyújtott Marokkónak 150 közösségi iskola megépítéséhez és a szükséges infrastruktúra, köztük iskolai felszerelések, kollégiumi létesítmények és szállítás biztosításához. **Most az összes forrást a földrengés által legsúlyosabban érintett területekre csoportosítják át. 2023 októberében az Európai Beruházási Bank vállalta, hogy az elkövetkező három évben 1 milliárd eurót biztosít Marokkó földrengés utáni helyreállítási programjához.**

A beruházások tervezésének segítése érdekében **Marokkó további 650 000 eurós vissza nem térítendő támogatást is kapott az EBB rezilienciajavítási kezdeményezésének keretében;** ez az alap a reziliens és inkluzív növekedést támogatja Európa déli szomszédságában és a Nyugat-Balkánon. Ez az összeg fedezi a projekt tervezéséhez biztosított technikai segítségnyújtást, amely magában foglalja a vidéki iskolák szükségleteinek és kihívásainak mélyreható megvizsgálását. A dokumentum előtanulmányként fog szolgálni az országban végrehajtandó jövőbeni oktatási projektekhez.

Az oktatási szükségletek felmérése

Az építkezés megkezdése előtt az EBB részéről technikai segítségnyújtási csoport látogatott el több mint 30 közösségi iskolába, köztük a varzázati Eghrem N'ougdal iskolába és az Atlasz hegységben fekvő Ait Bouguemez völgyben működő École Vivante iskolába, hogy jobban megismerje a kihívásaikat. Marokkó ezenkívül további 9 millió eurós hitelben részesült a Szomszédsági Beruházási Platformból oktatási anyagokhoz és a tanítási módszerek fejlesztéséhez. „Noha továbbra is sok a tennivaló a marokkói oktatásban, akadnak jó példák is – hangsúlyozza. – A hegyvidéki régióban egy nő általános iskolát hozott létre fogyatékossgal élő gyermekek igényeire szabva, amit az Oktatási Minisztérium finanszírozott. Annyira sikeres volt, hogy középiskolát is alapított, hogy a diákok folytathassák tanulmányaikat. Ezt szeretnénk látni az egész országban.”

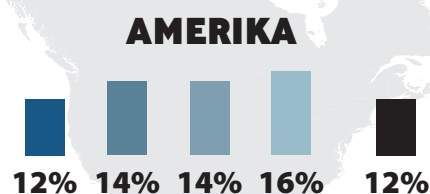
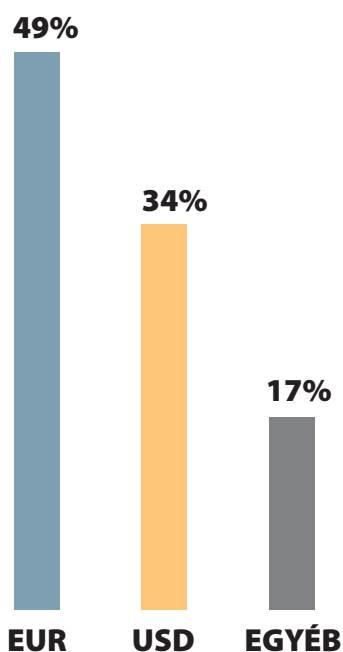

HONNAN JÖN A PÉNZ?

Az Európai Beruházási Bank, a világ legnagyobb multilaterális hitelezője és hitelfelvevője 2023-ban 49,8 milliárd eurót vont be a nemzetközi tőkepiacokról, ebből 14,6 milliárd eurót zöldkötvények vagy fenntarthatósági kötvények formájában. A Bank kötvénykibocsátásával olyan befektetőket ér el, amelyek alapvetően nem ruháznának be Európában, de így közvetve, az EBB-kötvényekbe befektetve hozzájárulnak európai projektekhez.

A Bank 16 pénznemben bocsátott ki kötvényeket, a legtöbbet a fő pénznemekben: euróban és USA-dollárban. A diverzifikált források és futamidők rugalmasságot biztosítanak a Bank finanszírozási stratégiája számára. A több pénznemen alapuló megközelítés emellett lehetővé teszi, hogy a kifizetések céljából az EBB hozzáférjen bizonyos helyi valutákhoz.

VALUTÁNKÉNTI KIBOCSÁTÁSOK

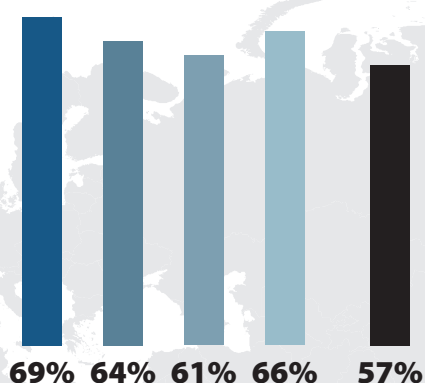
A BLOKKLÁNC KIZÖLDÍTÉSE

Az Európai Beruházási Bank újabb lépést tett a fenntartható tőkepiacok kialakítása felé, amikor kibocsátotta első **blokklánc alapú éghajlatvédelmi kötvényét**. Az 1 milliárd SEK (87 millió EUR) összegű kétéves kötvény egyedülálló blokklánc-technológiát alkalmaz, amelyet a Crédit Agricole vállalati és beruházási banki részlege, valamint a stockholmi székhelyű Skandinaviska Enskilda Banken fejlesztett ki. A kötvényplatform a „Proof of Climate awaReness” protokollon alapul. A protokoll értelmében a hasonló vagy nem blokklánc alapú rendszerekhez képest kisebb az energiafelhasználás. Emellett ösztönzést is kínál a résztvevők számára a kereskedési infrastruktúrájuk környezeti lábnyomának javításához.

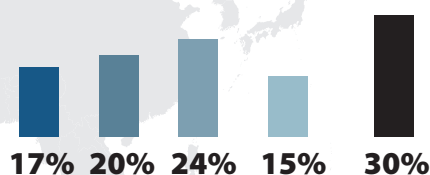
„A blokklánc-technológia rengeteg potenciális előnyt kínálhat a kötvénypiacok számára – mondja Xavier Leroy, az Európai Beruházási Bank vezető finanszírozási tisztviselője. – Jellemzően minden kuponfizetés rengeteg kétszeres számítással jár a kibocsátók, a befektetők és a közvetítők részéről, és minden egyes kifizetés esetében sok időbe telhet a megvitátás. A blokklánc esetében ez az egész folyamat átlátható és jóval gyorsabb.”

A tranzakciót három korábbi úttörő, blokklánc alapú kibocsátás előzte meg az Európai Beruházási Bank részéről: 2021-ben az első publikus blokkláncon kibocsátott digitális kötvény, 2022-ben az első privát blokkláncon kibocsátott digitális kötvény, valamint 2023 elején az első angol fontban kibocsátott digitális kötvény.

EURÓPA

ÁZSIA

KÖZEL-KELET ÉS AFRIKA

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

■ Éghajlatvédelmi kötvények/
fenntarthatósági kötvények
2023-ban

NÉHÁNY KIEMELKEDŐ CÉL AZ EBB CSOPORT 2024–2026-OS OPERATÍV TERVÉBŐL

- **Zöld átállás és ukrajnai helyreállítás**
- **Több partnerség világszerte**
- **Kutatás-fejlesztés a technológia és az energia területén**
- **Fokozott összpontosítás a készségekre és a képzésre**
- **Több digitalizáció a banki gyakorlatok korszerűsítése érdekében**
- **Becsült maximális finanszírozási szintek: 95 milliárd EUR 2024-ben, 93 milliárd EUR 2025-ben, illetve 85 milliárd EUR 2026-ban**

Az Európai Unión belül a 2024 és 2026 közötti időszakra vonatkozóan prioritásaink a zöld és a digitális átállás, a kohéziós régiók, valamint az Ukrajna elleni invázió által leginkább érintett országok, beleértve a háború alatt más országokban élni kényszerülő ukránok millióit.

Az Európai Unión kívül az EBB Globál fokozni fogja tevékenységét, hogy segítse Ukrajnát a háborús károk helyrehozatalában az „EU4Ukraine” Alap igénybevitelével, amit 100 millió eurós technikai segítségnyújtás kísér. Az EBB Globál több partnerségre fog törekedni világszerte, hogy növelje hatását, és be fog ruházni a digitális technológiába, az éghajlatváltozás elleni fellépésbe, az energiába, a közlekedésbe, a kutatásba, az egészségügybe és az oktatásba.

A gazdasági biztonság és a stratégiai függetlenség növekvő jelentőségére tekintettel erőteljesen ösztönözni fogjuk a kutatás-fejlesztést a technológia és az energiahatékonyság területén. Az Európai Beruházási Bank több kockázatot fog vállalni, hogy támogatást biztosítson az innovatív ágazatok és a nagy értékű projektek számára. 2023 és 2027 között várakozásaink szerint 45 milliárd eurót ruházunk be a REPowerEU projektjeit támogatva. E beruházási program célja, hogy Európa függetlenedjen az orosz olajtól és gáztól.

Az Európai Beruházási Alap, amely kis- és középvállalkozásoknak és infrastrukturális tevékenységekhez kínál finanszírozást, támogatni fogja a zöld és digitális átállást, fokozottan összpontosítva a készségekre és a képzésre.

A tanácsadási szolgáltatások, amelyek támogatják a kialakulóban lévő technológiák piacát és javítják a tervezett projektjeinket, jobban igazodni fognak a finanszírozási tevékenységünkhöz, segítve a Bankot több üzleti lehetőség megtalálásában.

Az EBB csoport magas szintű finanszírozási tevékenysége segít stabilizálni és növelni a mérleget. A Bank nettó többlete 2024-től kezdve – a magas kamatlábak hatására – várhatóan fokozatosan nőni fog.

A Bank azon dolgozik, hogy növelje hatékonyságát és csökkentse az ügyfeleknek nyújtott finanszírozás lebonyolításához szükséges időt. Folyamatban van a gyorsabb és hatékonyabb működés lehetőségeinek feltérképezése. Ennek a folyamatnak fontos része a digitalizáció.

Az EBB csoport várakozásai szerint a finanszírozás maximális összege 2024-ben 95 milliárd EUR, 2025-ben körülbelül 93 milliárd EUR, 2026-ban pedig 85 milliárd EUR lesz. Ezek a magas beruházási szintek lehetővé teszik számunkra az uniós gazdaság erősítését és az éghajlatváltozással kapcsolatos, egyre növekvő globális kihívások kezelését.

A 2024–2026 közötti időszakra szóló operatív terv teljes szövege megtalálható a www.eib.org/en/publications oldalon.

IRÁNYÍTÁS

Az EBB egy, a tagállamok felé elszámolással tartozó uniós szerv és egyben olyan bank, amely az alkalmazandó legjobb banki gyakorlatokat követi a döntéshozatal, az irányítás és az ellenőrzés területén.

A **Kormányzótanács** a 27 tagállam mindegyike által kijelölt miniszterekből, rendszerint a pénzügyminiszterekből áll. A kormányzók határozzák meg a Bank hitelpolitikájára vonatkozó irányelveket, és ők hagyják jóvá évente egyszer az éves beszámolót. Ők határoznak a tőkeemelésekről és a Bank Európai Unión kívüli finanszírozási műveletekben való részvételéről. Emellett ők nevezik ki az Igazgatótanácsot, az Igazgatási Bizottságot és a Számvizsgáló Bizottságot.

Az **Igazgatótanács** határoz a hitelekről, a kölcsönfelvételi programokról és egyéb finanszírozási kérdésekről. Főszabály szerint évente tíz alkalommal ülésezik annak biztosítása érdekében, hogy a Bank az uniós Szerződéseknek, a Bank alapokmányának és a Kormányzótanács által meghatározott általános irányelveknek megfelelően működjön. A 28 igazgató közül egyet-egyet jelölnek az egyes tagállamok, egyet pedig az Európai Bizottság. Emellett az Igazgatótanácsban 31 helyettes is helyet foglal. Az Igazgatótanács szakértelmének kiszélesítése érdekében hat szakértő is beválasztható, akik szavazati joggal nem rendelkező tanácsadókként vesznek részt az igazgatótanács üléseken. Ha az alapokmány másként nem rendelkezik, a határozathozatalhoz a tagállamok által jegyzett tőke legalább 50%-át és a szavazásra jogosult igazgatótanács tagok legalább egyharmadát képviselő többség szükséges. Az Igazgatótanács ülésein az elnök elnököl, aki nem szavaz.

Az **Igazgatási Bizottság** a Bank állandó döntéshozatali szerve. Felügyeli a Bank mindennapos működését, előkészíti az Igazgatótanács határozatait, és biztosítja azok végrehajtását. Hetente egyszer ülésezik. Az Igazgatási Bizottság az elnök felügyelete alatt és az Igazgatótanács ellenőrzése mellett működik. A többi nyolc tag az EBB nyolc alelnöke. A tagokat hat évig terjedő időtartamra nevezik ki; kinevezésük megújítható. A tagok kizárólag a Bank felé tartoznak felelősséggel.

A Banknál független **Számvizsgáló Bizottság** működik, amely közvetlenül a Kormányzótanács alá tartozik. Ez a bizottság felel az EBB és az EBB csoport elszámolásainak auditálásáért, valamint annak évenkénti ellenőrzéséért, hogy az EBB műveletei és könyvei szabályszerűek, továbbá feladata ellenőrizni, hogy a Bank tevékenysége megfelel-e a vonatkozó legjobb banki gyakorlatnak. A Számvizsgáló Bizottság az adott pénzügyi évre vonatkozó éves jelentését az Igazgatási Bizottság válaszával együtt benyújtja a Kormányzótanácsnak. A Számvizsgáló Bizottság hat tagból áll, akiket hat egymást követő pénzügyi évre szóló, nem megújítható megbízással neveznek ki. Emellett a Kormányzótanács kinevezhet három megfigyelőt, akik egyedi feladatokban támogatják a bizottságot.

**Az Európai Beruházási Bank az EU klímabankja.
Tudjon meg többet az éghajlattal kapcsolatos munkánkról:
Éghajlati és környezeti fenntarthatóság (www.eib.org/climate)**

**Az Európai Beruházási Bank Ukrajna mellett áll.
További információk:
Az EBB Ukrajna mellett áll (www.eib.org/standwithUkraine)**

**Projektjeink a világ gazdaság minden ágazatában változást hoznak.
Merüljön el bennük mélyebben:
Összes projekt – finanszírozás és a világszerte gyakorolt globális hatás
(www.eib.org/projects/all)**

TERVRAJZ A FENNTARTHATÓ ÉLETHEZ

TEVÉKENYSÉGI JELENTÉS 2023

Európai
Beruházási Bank | Csoport

pdf: ISBN 978-92-861-5626-7

HU 02/2024